

PROFIELEN

ISSUE #108 NOVEMBER 2013

Waarom geen tien?

• 450 STUDENTEN VERLIETEN HR WEGENS SCHULD • DE LESSEN VAN DE KEUZEGIDS 2014

Op de cover

08
DE LESSEN VAN
DE KEUZEGIDS 2014

Welke lessen kunnen we trekken uit deze editie van de Keuzegids? Waarom scoort elektrotechniek bijvoorbeeld zo goed en maritiem officier zo slecht?

12
SCHULD
OP
SCHULD

Afgelopen september zijn 450 studenten uitgeschreven omdat zij hun collegegeldschuld aan de HR niet hadden afgelost. Hoe kan het dat zij nu al vastlopen door schulden?

WAAROM WIJ
ONZELF GEEN TIEN
WAARD VINDEN

26

We hekelen de zesjescultuur en hameren op excellentie. Maar als het erop aankomt, weigeren de meeste docenten een tien te geven. Bart Siebelink onderzoekt waarom.

VERDER:

06 Kort

07 Column Bart Bijl: Leraar

10 Bij de les: student housing

29 Uitspraak

32 Column Ernest: dreads

32 Tips: o.a. pop up cinema

33 Jonathan drinkt: bier

34 Wie ben jij dan?

35 Wie-wat-waar

COLOFON Verschijningsdatum Profielen 108 12 november 2013 Hoofdredacteur Dorine van Namen Eindredacteur Esmé van der Molen Redactie Olmo Linthorst, Jos van Nierop, Darice de Cuba Medewerkers aan dit nummer Hoger Onderwijs Persbureau [HOP], Ernest van der Kwast, Jonathan van Noord, Bart Bijl, Daan van Elk, Sabine Schipper, Bart Siebelink Voorzitter redactieraad: Japke-d Bouma Foto's Joshua Bakarbessy, Frank Hanswijk, Levien Willemse Illustraties Nina Fernande, Ferdy Remijn, Annet Scholten, Wendy van der Waal Vormgeving MAGAZINESTUDIO.NL Evelien van Vugt, i.s.m. Maxime Biekmann Cover Magazinstudio.nl Redactie-adres Museumpark 40, hoogbouw bg, kamer MP.H.00.035. Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam. Telefoon (010) 794 45 75. Fax (010) 794 45 80, profielen@hr.nl. Open: ma. t/m vr. 10.00-17.00 uur Advertenties Via profielen.hr.nl Druk Efficiënta, Krimpen a/d IJssel Jaargang 25 ISSN 1385-6677 Profielen 109 verschijnt op 17 december HET IS VERBODEN ZONDER TOESTEMMING VAN DE HOOFDREDACTEUR ARTIKELN OF ILLUSTRATIES GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVER TE NEMEN.

PROFIELN IS HET REDACTIEEL ONAFHANKELIJKE INFORMATIE- EN OPINIEBLAD VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM, BESTEMD VOOR ALLE STUDENTEN EN MEDEWERKERS VAN DE HOGESCHOOL EN GRATIS VERKRIJGBAAR OP ALLE LOCATIES. PROFIELN WORDT OOK DIGITAAL GEARCHIVEERD. PROFIELN VERSCHIJNT ACHTMAAL PER JAAR.

FOLLOW US:

TWITTER.COM/PROFIELN FACEBOOK.COM/PROFIELN PROFIELEN.HR.NL

INTERVIEW
TOPMAN VOPAK NEDERLAND

Vopak verzorgt wereldwijd de opslag en overslag van olie en chemicaliën in 84 tankterminals. *Profielen* interviewt topman en econoom Jan Bert Schutrops.

16

04 Infographic: INSCHRIJVING 2013

05 NUMERUS FIXUS verpleegkunde

11 Stage bij FOKKER

15 KEURING HOGER ONDERWIJS langs meetlat

29 Nieuw!: DATEN MET TOSCA Bootycall? :)

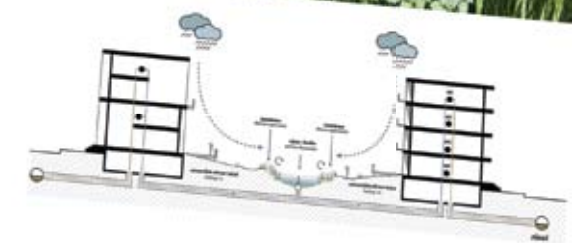
30 AFGESTUDEERD: WATERMANAGER zocht en vond werk

Beeldreportage

ARCHIPRIX 2014
De Rotterdamse
inzending

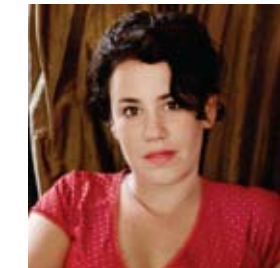
20

Aan dit nummer werkten mee:

DARICE DE CUBA >
Webdeveloper

Vorig jaar zette ze de nieuwssite van *Profielen* over naar Wordpress, daarna ging ze aan de slag met een compleet redesign. Binnenkort (of inmiddels al) online: profielen.hr.nl

<TOSCA SEL
Freelance journalist

Ze tikte haar eerste stukjes als stagiaire van *Profielen*, en timmerde daarna aan de weg bij o.a. NOS Headlines, RTL Boulevard en Viva. Schrijft nu een date-rubriek in dit blad, p.31.

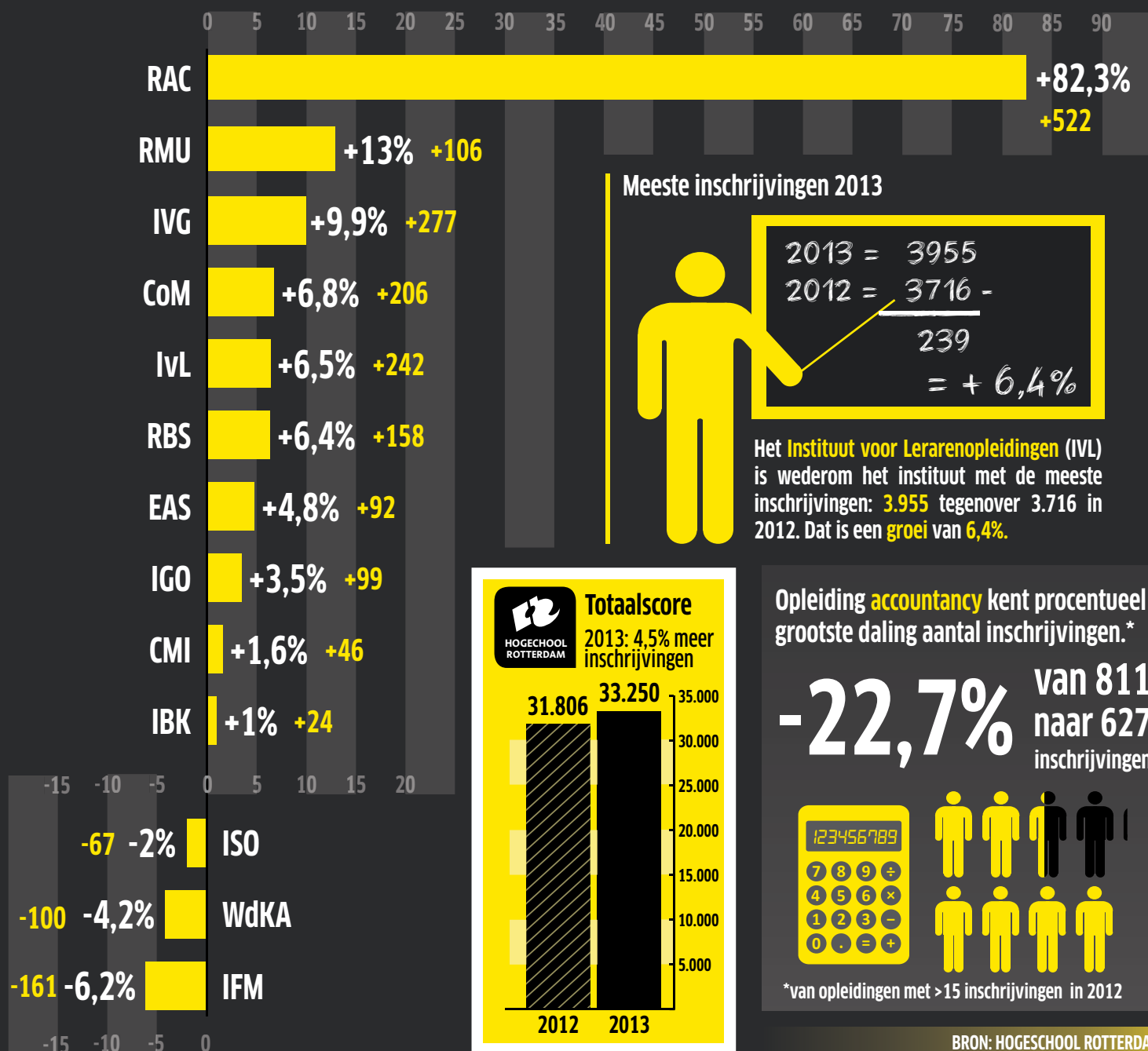

<NINA FERMANDE
Illustrator

Die grappige cartoon bij de rubriek Kort op p.6? Die is van de hand van Nina (oud-WdKA). Bekijk haar werk (o.a. een Rotterdam-kleurboek) op ninafernande.com.

Inschrijvingen HR 2013

Procentuele en **totale** stijging aantal inschrijvingen t.o.v. 2012

INFOGRAPHIC: DAAN VAN ELK

Numerus fixus voor opleiding verpleegkunde

DE OPLEIDING VERPLEEGKUNDE TELDE VORIG COLLEGEJAAR 290 EERSTEJAARS. Bij de start van dit collegejaar stond de teller op 460 nieuwe eerstejaars. Volgens IvG-directeur Hans van der Moolen (instituut voor gezondheidszorg) volgt zijn opleiding daarmee een landelijke trend. 'Ook andere hogescholen hebben een groei tussen de 25 en 45 procent. Wij zitten aan de bovenkant van dat percentage.' Van der Moolen denkt dat 'de wankelende economische situatie' de meest voor de hand liggende verklaring is voor deze forse groei. 'Er zijn studenten die zowel affiniteit met welzijn als met zorg hebben. Nu de werkgelegenheid in de welzijnssector zo terugloopt, denken we dat deze studenten kiezen voor een studie als verpleegkunde.'

8 NIEUWE DOCENTEN

Door de toename van eerstejaars moesten Van der Moolen en zijn team snel reageren. In de zomer werden acht nieuwe docenten aangesteld, samen goed voor vier fte. 'Bovendien hebben we andere werkvormen ingepast waardoor we de extra aanmeldingen qua formatie snel konden oplossen', aldus Van der Moolen. Anders is dat met de beschikbare lokalen. Van der Moolen: 'We krijgen het nog nèt rond, maar als we volgend collegejaar een zelfde groei zouden hebben, wordt het lastig.' De opleiding zit net in de lift na jaren van slechte scores in de *Keuzegids*. Inleveren op kwaliteit van onderwijsorganisatie (roosters, lokalen) is dus geen optie. Van der Moolen: 'Met een instroom van maximaal 450 eerstejaars kunnen we in dit gebouw de kwaliteit leveren die we willen. Daarom stellen we de numerus fixus op 450 studenten. Overigens hebben we tot april de tijd om dat aantal aan te scherpen.'

STAGEPLAATSEN

Niet alleen de capaciteit van het gebouw woog mee in de beslissing om een numerus fixus in te stellen. Zo waren er ook zorgen over het aantal stageplaatsen. 'Met zoveel studenten wordt de druk op het werkveld wel heel groot', vertelt Van der Moolen. 'Verder gaan omringende hogescholen zoals Hogeschool Utrecht, Avans, Hogeschool Leiden en de Hogeschool van Amsterdam ook vanaf 2014 werken met een numerus fixus. Als de HR dan geen loting zou hebben, weet je zeker dat je overspoeld wordt door aanmelders die bang zijn elders niet te worden toegelaten.' Van der Moolen hoopt dat de numerus fixus – ook wel centrale

De opleiding verpleegkunde voert met ingang van volgend collegejaar een numerus fixus in. Reden: een te forse groei van de aanmeldingen. **Maar hoe zit het met de maatschappelijke vraag naar verpleegkundigen?**

loting genoemd – studenten ertoe zal bewegen een meer zorgvuldige studiekeuze te maken. 'De uitval in ons eerste jaar is met ongeveer 45 procent heel hoog. Vanaf het tweede jaar lopen we in pas met andere opleidingen. Dit jaar hadden we bijvoorbeeld 620 aanmelders. 160 van hen zijn nooit komen opdagen; maar liefst 25 procent van het totale aantal aanmeldingen. Dat is frustrerend.'

GREY'S ANATOMY

Studenten hebben vaak een verkeerd beeld van de beroepspraktijk, constateert Van der Moolen. 'Ondanks onze inspanningen op het gebied van voorlichting denken ze bijvoorbeeld dat ze in een academisch ziekenhuis aan de slag kunnen en heel high tech-verpleegwerk gaan doen. Maar de realiteit ziet er anders uit. De meeste afgestudeerden komen terecht in reguliere ziekenhuizen en verpleeghuizen, en het is niet allemaal *ER* en *Grey's Anatomy* wat de klok slaat.'

De motivatie vanuit de HR voor een numerus fixus mag duidelijk zijn, maar hoe zit het met de maatschappelijke vraag naar verpleegkundigen? Het idee dat Nederland in de nabije toekomst een enorm bataljon aan zorgwerkers nodig heeft, is alweer achterhaald, legt de IvG-directeur uit. 'De arbeidsmarkt voor verpleegkundigen is momenteel niet zo goed. Werknemers blijven langer in dienst met het oog op hun pensioen. Parttimers nemen grotere aanstellingen én er wordt flink bezuinigd. De gemiddelde verpleegtijd is nu tweeënhalf dag en het aantal dagbehandelingen neemt toe. Er zal een groter beroep worden gedaan op de mantelzorg. Daardoor neemt de vraag naar verpleegkundigen af. Het past in het verhaal dat we van een verzorgingsstaat naar een participatiemaatschappij gaan.'

Tegelijkertijd verwacht Van der Moolen dat de arbeidsmarkt over een paar jaar wel zal aantrekken. 'Op een gegeven moment gaan de oudere werknemers toch echt met pensioen. Dan zal er meer ruimte komen voor onze afstudeerders.' Tot die tijd is het ook in het belang van de huidige studenten dat de opleidingen niet de pan uit rijzen. ■

Esmé van der Molen

Leerlingen die volgend jaar aan de HR verpleegkunde willen beginnen, moeten zich voor 1 mei 2014 aanmelden via Studielink. DUO zal vervolgens centraal loten. Behalve bij verpleegkunde geldt de centrale loting ook bij de opleidingen medische hulpverlening en fysiotherapie.

VAN BOVEN NAAR BENEDEN WORDEN DE VOLGENDE INSTITUTEN GENOEMD:

RAC (Rotterdam Academy, associate degrees), RMU (Rotterdam Mainport University), IVG (gezondheidszorg), CoM (commercieel management), IvL (lerarenopleidingen), RBS (Rotterdam Business School), EAS (engineering & applied science), IGO (gebouwde omgeving), CMI (communicatie, media en informatietechnologie), IBK (bedrijfskunde), ISO (sociale opleidingen), WdKA (Willem de Kooning Academie) en IFM (financieel management).

De term 'inschrijving' omvat zowel aanmelders (studenten die zich voor het eerst bij de HR inschrijven) als herinschrijvers. ■

Studieboeken ook te huur

STUDIEBOEKEN TE DUUR?

Niet per se, want de boeken kun je tegenwoordig ook huren.

En verhuren. Ondernemer Martijn Peeters startte onlangs de site studieboekendelen.nl die huurders en verhuurders met elkaar in contact moet brengen.

Hoe het werkt? Je logt in via Facebook, zoekt naar het boek dat je wilt lenen, bepaalt de huurperiode, betaalt via iDeal de huurprijs (vastgesteld door de verhuurder) en haalt het boek op de afgesproken plek en tijd op. Boeken op de site plaatsen kost niets, bij een transactie gaat er pas geld naar de verhuurder en naar het bedrijf van de site. (Verplichte) literatuur is daarnaast ook nog gratis te lenen in de mediatheken van de HR. Hoeveel boeken de mediatheek per titel in haar bezit heeft, varieert van 2 tot 20+.

Lees het artikel over tieners op p26.

CARTOON: NINA FERNANDE

STAGELOPEN MET EEN HOOFDDOEK?

IN KORTE TIJD ZIJN ER TWEE GEVALLEN GEWEEST VAN PABO-STAGIAIRES DIE VOOR EEN STAGEPLAATS OP EEN BASISCHOOL WERDEN GEWEIGERD vanwege het dragen van een hoofddoek, één op een openbare, de andere op een christelijke basisschool. De Hogeschool Rotterdam is hierover in gesprek gegaan met BOOR, de overkoepelende organisatie van openbare basisscholen in Rotterdam. Het resultaat daarvan is dat pabo-studentes die stagelopen op een openbare basisschool een hoofddoek mogen dragen.

Beide partijen zijn het erover eens dat in tijden waarin het onderwijs behoefte heeft aan meer goede leraren voor de klas, competenties en kwaliteiten voorop moeten staan. Stichting BOOR stelt de gedragscode intern nogmaals aan de orde met als doel een dergelijk voorval in de toekomst te voorkomen.

Een christelijke basisschool mag een stagiaire die een hoofddoek wil (blijven) dragen, weigeren. De HR respecteert het beleid van de basisschool, zei woordvoerder Carmen Mo Ajok.

COLLEGEgeld STIJGT NAAR 1.906 EURO

VOLGEND STUDIEJAAR GAAN STUDENTEN VOOR HET EERST MEER DAN NEGENTIENHONDERD EURO COLLEGEgeld BETALEN: 1.906 EURO. Dat is 71 euro meer dan nu.

Als het tarief in dit tempo blijft stijgen, moeten ze in september 2016 meer dan tweeduizend euro betalen. Vijf jaar geleden waren studenten nog een stuk goedkoper uit. Toen was het tarief 1.565 euro. Het nieuwe bedrag staat in een regeling van het ministerie van OCW. Er is geen wetswijziging voor nodig.

Het collegegeld volgt de inflatie. Bovendien is vijf jaar geleden besloten dat er jaarlijks 22 euro bij komt. Dit geld wordt gebruikt om leraren en hbo-docenten naar een hogere salarisschaal te promoveren, zoals het ministerie en de onderwijsinstellingen met elkaar hebben afgesproken. **HOP**

STUDIE-VERENIGING LOGISTIEK EN ECONOMIE

DE HOGESCHOOL IS EEN NIEUWE STUDIEVERENIGING RIJKER, de Rotterdamse StudieVereniging Logistiek (RSVL). Vijftig studenten zijn lid en vijf studenten logistiek en economie besturen de vereniging die gastcolleges en bedrijfsbezoeken wil organiseren, maar er ook is voor de gezelligheid. Denk aan borrels en een logistiek voetbaltoernooi. www.rsvlogistiek.nl

Nieuw lid raad van toezicht

Jos van der Vegt is vanaf 1 oktober jl. lid van de raad van toezicht van de Hogeschool Rotterdam. Van der Vegt is voorzitter van de Kamer van Koophandel regio Rotterdam en president-commissaris van Ahoy. In de jaren negentig was hij algemeen directeur van stadion Feijenoord en daarna vijftien jaar algemeen directeur van Ahoy.

FOTO: LOUIS MEULSTEE

COLUMN BART BIJL

FOTO: LEVIEN WILLEMS

Profielen heeft deze jaargang een docenten-wisselcolumn. Bart Bijl is docent Nederlands aan de lerarenopleiding Nederlands en Bart Siebelink is docent text aan de Willem de Kooning Academie.

LEREAAR

DE DAG VAN DE LERAAR, DE LERAAR VAN HET JAAR, EEN COLUMN VAN EEN VROLIJKE MEESTER IN DE SPITS: je zou bijna gaan denken dat het leraarschap een gewaardeerd beroep is geworden. In zekere zin doet zo'n circus mij vooral denken aan de manier waarop vroeger de schoonmaakster van het bedrijf in het zonnetje werd gezet: één keer per jaar een toespraakje van de directeur, een bloemetje en een nieuwe dweil. En dan verder niet meer zeuren over de plasjes naast het toilet.

Mijn manager, inmiddels gewend aan mijn misantropische kijk op de wereld en op de onderwijswereld in het bijzonder, vroeg me onlangs of ik dan toch niet blij was met de nieuwe koers van het bestuur: focus op het onderwijs! Dat is toch de corebusiness van de hogeschool! Moest mij wel deugd doen.

Was ik blij? Zeker, uitzinnig van plezier kan ik wel zeggen. Ik heb lopen kraaien van pret, kon dagenlang geen vast voedsel meer binnenhouden van de lachkrampen. Waar het bestuur zich dan vroeger mee bezighield, mag Joost weten maar kennelijk was dat niet de kwaliteit van het onderwijs. Want dat is nú het beleid en dat was het vroeger dus niet. Hoe verzinnen ze het en vooral: hoe pakken ze het aan?

Dat lees ik in de vorige editie van Profielen: minder overhead en meer docenten. Ik heb diepe bewondering voor de visie en daadkracht van dit bestuur. De aanpak is verrassend eenvoudig. Allereerst is er budget omdat de cao-loonstijging voor docenten niet doorgaat. Dat is toch maar een gelukkig toeval, anders was de focus al meteen wat onscherp geworden. Verder: 'overbodig ondersteunend personeel moet [...] een overstap naar het docentschap kunnen maken'. Tuurlijk, directeur Van Lange (Profielen 107, p.11) doet dat zo: 'Mensen in de ondersteuning [...] zitten [...] in lagere salarisschalen. Als ze meer willen verdienen, kunnen ze het beste naar een onderwijsfunctie.' Lijkt me ook een prima motivatie voor het leraarschap: meer verdienen. En wat wordt zo iemand dan? Studieloopbaancoach. Dat is eigenlijk nog beter dan leraar en je hebt er ook geen onderwijsbevoegdheid voor nodig.

Focus op onderwijs is kennelijk nog iets anders dan focus op lesgeven. **□**

CIJFERS:

580

studenten hebben in de eerste twee studiejaar 580 geplande contacturen.

320

Er zijn 320 contacturen in het derde studiejaar gepland.

280

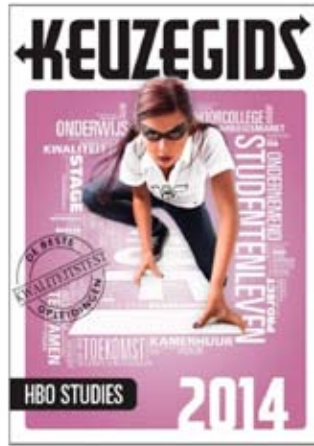
En 280 in het vierde jaar.

57

Dit geldt voor alle 57 bachelor-opleidingen.

22

Daarnaast heeft de HR nog 22 masteropleidingen. (Bron: Jaarverslag 2012)

De lessen van de Keuzegids 2014

Het zal weinigen in onderwijsland zijn ontgaan: de Keuzegids is uit. De HR staat op de dertiende plaats van de zeventien grote hogescholen. **Welke lessen kunnen we trekken uit deze editie van de Keuzegids?** Waarom scoort elektrotechniek bijvoorbeeld zo goed en maritiem officier zo slecht?

ONDERWIJSMANAGER EMILE VAN DE LOGT VAN ELEKTROTECHNIEK IS BLIJ MET DE HOGE SCORE VAN ZIJN OPLEIDING. Elektrotechniek zit sinds zes jaar in de lift, en doet het elk jaar weer iets beter in de Keuzegids. Onderwijsmanager Alco Weeke van marof (maritiem officier) 'baalt juist als een stekker', want zijn opleiding duikelde twintig punten. Vorig jaar stond marof nog met tachtig punten derde in de Keuzegids-ranking van de HR-opleidingen. Dit jaar waren daar zestig van over en dat betekende een 25e plaats. Welke lessen trekken we hieruit?

LES 1: HET BEGINT MET DE AMBITIE

Na zes jaar klimmen in de Keuzegids zijn we gewend aan de goede prestaties van elektrotechniek, maar nog niet zo lang geleden stond de opleiding onderaan de lijstjes van Nederlandse elektro-opleidingen. Als startpunt van de verbeterslag beschouwt Van de Logt de volgende uitspraak van een van de docenten in 2005: 'Op verjaardagsfeestjes moet ik steeds weer vertellen dat onze opleiding op de zestiende en laatste plaats staat. Dat wil ik niet meer. Ik wil vertellen dat we op één staan.' 'Eigenlijk is dat onze visie', aldus Van de Logt die met de tweede plek dus nog niet het hoogste heeft bereikt. Verdere verbetering hoopt hij te realiseren door 'het rendement uit te pluizen'. 'Het aantal studenten dat binnen vijf jaar een diploma haalt, is nog te laag. Daarvoor krijgen we in de Keuzegids een min. Het komt waarschijnlijk omdat wij onze projecten heel leuk maken waardoor studenten er veel tijd in stoppen. We moeten er beter op gaan letten dat ze die ook op tijd afronden.'

LES 2: DOCENTBETROKKENHEID

Het is een open deur, maar Van de Logt noemt het toch nog maar een keer: de betrokkenheid

van docenten bij de studenten is steeds het uitgangspunt. En kijkende naar de score in de Keuzegids loont die inzet. 'Oók wij willen dat cijfers niet te laat zijn en ook wij willen dat er voor studenten altijd een aanspreekpunt is. In ons team is dat een vanzelfsprekendheid. Ook nieuwe docenten leven en werken daarnaar.'

LES 3: STAGEBEGELEIDING VERBETEREN

Stages vormen zowel in gewicht van studiepunten als beleving door de student een kernonderdeel van de hbo-studie. Investeer als opleiding in stagebegeleiding en je krijgt het terug in studenttevredenheid, blijkt bij elektrotechniek. 'In de Nationale Studentenenquête (een belangrijke bron voor de Keuzegidscijfers, red.) kregen we daarvoor vorig jaar een 3,4 op een schaal van 5,0, ons laagste cijfer. We hebben toen onze stagehandleiding duidelijker gemaakt en de begeleiding geïntensiveerd. Studenten worden nu tweemaal op de stageplek bezocht, de eerste keer binnen een maand na de start, de tweede keer aan het einde van de stage. Dat kost flink wat tijd, maar het levert bij de studenten én bedrijven veel positieve reacties op. Ook kijken we het stageverslag sneller na. Ons NSE-cijfer hiervoor is nu een 4,1.'

LES 4: LET OP BIJ GROEI EN ORGANISATIEVERANDERINGEN

Groei is goed – dat idee zit in de westerse *mindset* verankerd, maar in het onderwijs gaat deze wetmatigheid niet altijd op. Dat heeft marof-opleidingsmanager Alco Weeke ervaren. 'We hebben vorig jaar een behoorlijke groei doorgemaakt en het bleek moeilijk om klein te blijven als je groot wordt. We kenden altijd elke student bij naam, we wisten wie wanneer en waar op stage was en die kleinschaligheid raakten we kwijt. 'Bovendien hebben organisatorische problemen

ons parten gespeeld. Vorig jaar hebben we een nieuw instituut opgetuigd: de RMU (Rotterdam Mainport University), en hebben we de slecht-scorende opleiding scheepsbouwkunde van Inholland overgenomen. Dat zorgde voor problemen met de roosters en de ICT-voorzieningen en ja, daar worden studenten chagrijnig van. 'Daar kwam bij dat ik zelf een soort gespleten persoonlijkheid kreeg doordat ik directeur van de RMU werd, opleidingsmanager van de marof bleef en dat als interimmer ook van scheepsbouwkunde werd. En juist omdat die opleiding het niet goed deed, ging veel van mijn aandacht daarheen. Ons instituut heeft inmiddels nog maar één directeur, Maarten van Ogtrop, en ik verwacht dat we in januari een nieuwe opleidingsmanager scheepsbouw hebben. Dan kan ik me weer volledig richten op de marof en verwacht ik dat studenten in rap tempo weer tevreden gaan worden, want dit is mijn eer te na.'

LES 5: TOETS EN HERKANSING IN ÉÉN PERIODE

Ook organisatorisch hebben Weeke en zijn team het een en ander aangepast. 'De lessen zijn kleinschaliger, de studiebelasting is beter gespreid en de periodes zijn strakker georganiseerd. We geven twee weken les en meteen daarna volgen de toets én de eventuele herkansing. Vorig jaar waren de herkansingen in de volgende periode waardoor er bij veel studenten meteen studieovertraging ontstond. Samen met de rooster- en ICT-problemen was dat het grootste euvel.' □

Olmo Linthorst, Dorine van Namen, Jos van Nierop

KEUZEGIDS 2014

TOTAALSCORE RANKING

Docent beeldende kunst en vormg.	86 +++	1/10
Verloskunde	82 ++	2/4
Elektrotechniek	78 ++	2/17*
Biologie & medisch laboratorium ond.	76 ++	3/13*
Autonome beeldende kunst	74 +	2/9
Logopedie	74 +	4/8*
Vormgeving	70 +	3/14*
Civiele techniek	68 +	4/14*
Financial services management	68 +	4/8
Gezondheidszorgtechnologie	68 +	1/2
Industrieel productontwerpen	68 +	2/6*
Mediatechnologie	68 +	2/2
Ruimtelijke ordening & planologie	68 +	1/5
Technische bedrijfskunde	68 +	10/15
Watermanagement	68 +	5/9
Fysiotherapie	66 +	7/10
Logistiek & economie	66 +	2/10*
Logistiek & technische vervoersk.	66 +	5/6
Chemische technologie	64	5/8*
Bouwkunde	62	5/15*
Fiscaal recht en economie	62	3/6
Vrijtijdsmanagement	62	1/4*
Human resource management	60	11/25*
Lero Exact	60	7/8
Maritiem officier	60	4/4
Pabo**	60	24/43*
Chemie	58	13/14
Commerciële economie	58	9/24*
Cultureel maatschappelijke vorming	58	3/12*
Lero Talen	58	4/9
Vastgoed & makelaardij	58	2/6*
Accountancy	56	13/17*
Autotechniek	56	3/3
Ergotherapie	56	4/4
Facility management	56	9/9
Technische informatica	56	8/14*
Werktuigbouwkunde	56	12/16*
Communicatie	54 -	10/20
International business & languages	54 -	10/14
International business & management	54 -	15/18*
Pedagogiek	54 -	13/14*
Small business & retail management	54 -	9/16*
Business IT & management	52 -	11/15
Trade management gericht op Azië	52 -	1/2
Bedrijfskunde MER	50 -	16/22
Informatica	50 -	22/22*
Medisch hulpverlening	50 -	3/3
Sociaal pedagogische hulpverlening	50 -	20/24*
Verpleegkunde	50 -	20/22
Lero Maatschappij	48 -	9/10*
Maatschappelijk werk en dienstv.	48 -	22/25*
Bedrijfseconomie	46 -	21/24
Communication & multimedia design	46 -	8/9
Scheepsbouw	30 ---	2/2

Niet op de lijst: Lero Technisch (onvoldoende respons)

HR-scores in het kort

Dit jaar heeft de HR minder uitschieters naar beneden en meer uitschieters naar boven. Terwijl vorig jaar nog 22 opleidingen een onvoldoende kregen, zijn dat er dit jaar nog 'maar' zeventien. Het aantal positieve uitschieters is opgelopen van dertien naar achttien. Over de hele linie is het oordeel van studenten echter nauwelijks gestegen, van 56 punten naar 56,5. Daarmee staat de HR op de dertiende plaats van de zeventien grote hogescholen in Nederland. De redactie van de Keuzegids onderscheidt dit jaar voor het eerst 152 **topopleidingen**. Dat zijn opleidingen met 76 punten of hoger. De HR heeft er vier: docent beeldende kunst en vormgeving (86), verloskunde (82), elektrotechniek (78) en biologie en medisch laboratoriumonderzoek (76).

Benieuwd naar het recept van het succes van dbkv?

Kijk op profielen.hr.nl en zoek op 'keuzegids'.

SPRONG VOORUIT TEN OPZICHTE VAN VORIG JAAR:

Autonoom	16 punten
Fsm	16 punten
Verpleegkunde	16 punten
Autotechniek	14 punten
Watermanagement	14 punten
BioMedLab (springt tevens van 13e naar 3e plaats)	12 punten
Bouwkunde	12 punten
Marof	20 punten

HOOGSTE GEMIDDELDE OVER ZES JAAR:

Dbkv	80,3 punten
------	-------------

LAAGSTE GEMIDDELDE OVER ZES JAAR:

Scheepsbouw (bij de HR vanaf 2012-13, laatste score is laagste score: 30 punten)	34,0 punten
--	-------------

AL ZES JAAR STIJGEND:

Elektrotechniek

AL ZES JAAR DALEND:

Mwd

Waar komen deze scores vandaan?

In de tabel krijgen alle opleidingen een **totaalscore** die is samengesteld uit studentenoordelen uit de Nationale Studentenenquête (weegt 60 procent), de uitval in het eerste jaar (10 procent), de contacturen (10 procent) en het rendement na vijf jaar (10 procent). Het expertoordeel van accreditatiecommissies bepaalt de laatste 10 procent. Opleidingen worden vergeleken met soortgenoten in heel Nederland. De **ranking** geeft weer hoeveel opleidingen een hogere score hebben dan die van de HR en hoeveel gelijksoortige opleidingen er in Nederland worden aangeboden.

*opleidingen met een ster delen hun positie op de ranglijst met andere opleidingen (gedeelde plaats). Een + of - geeft aan of en hoeveel een opleiding van het gemiddelde (o) afwijkt ** Locaties Rotterdam en Dordrecht zijn dit jaar niet apart beoordeeld. In vergelijkingen met voorgaande jaren is een gemiddelde van de twee pabo's gebruikt.

WORKSHOP STUDENT HOUSING

Een studente bouwkunde spurt naar voren. Voordat de presentaties beginnen, haalt ze snel een verdieping uit de maquette. 'Die was niet goed', zegt ze in het auditorium op RDM Campus tegen een medestudent. Er is vanmiddag nog meer niet goed. Althans, dat vindt architect Herman Hertzberger.

BEELD: ANNET SCHOLTEN

'Zorg voor een koffiecorner, dan volgt de interactie vanzelf'

ACHT GROEPJES VAN ELK DRIE BOUWKUNDESTUDENTEN VAN DE MINOR ARCHITECTUUR KREGEN EEN DAG DE TIJD OM TE BEDENKEN HOE VAN EEN NAORLOGS PAND IN HET CENTRUM VAN ROTTERDAM EEN COMPLEX VOOR HONORSSTUDENTEN GEMAAKT KAN WORDEN. Drie deskundigen, uitgenodigd vanwege de Honors Conference van de HR, mogen het gepresenteerde beoordelen. Met name architect Herman Hertzberger doet dat graag. 'Het is denk ik beter als ik direct reageer en niet eerst op alle presentaties wacht', is zijn suggestie na presentatie één.

'EEN HEEL OUD IDEE'

De architect is te spreken over de *artist impressions* die worden getoond, maar bij de inhoud van het verhaal zet hij grote vraagtekens. 'Waarom worden aan alle ruimtes functies gegeven? Dat is echt een heel oud idee', aldus Hertzberger over het ontwerp van de studenten waarin de kamers van de honorsstudenten klein zijn en eigenlijk slechts geschikt om te slapen en te douchen. Studeren worden de 'honors' geacht te doen in een gemeenschappelijke studieruimte. Hertzberger: 'Misschien willen studenten juist in hun eigen kamer studeren?' De architect hekelt ook de terminologie die de bouwkundestudenten gebruiken. 'Wat bedoelen jullie met een *relaxingplace*? Kun je daar een massage krijgen? *I hate that word!*', aldus Hertzberger, in het Engels omdat een van de andere deskundigen Amerikaan is.

GEEN PINGUÏNS

Het 'functiedenken' en het door de studenten gebruikte jargon blijft deze middag onderwerp van gesprek. Ook de meeste andere groepen hebben precies uitgedacht waar in het gebouw studenten wát moeten gaan doen. 'Here's the livingroom, there they can meet other students', is zo'n invulling die Hertzberger op de zenuwen werkt. 'Gaat het om gehandicapte mensen of zo? Ik dacht dat studenten gewone mensen waren, maar ze hebben blijkbaar speciale zorg nodig. Zou je hier zelf willen wonen?' De bouwkundestudente van het bewuste ontwerp, twijfelend: 'Ik ben geen honorsstudent...' Dat is niet het goede antwoord, krijgt ze terug van de architect. Hertzberger: 'Als je als architect aan zo'n opdracht werkt, moet je gedurende die tijd honorsstudent *zijn*. Je moet mensen niet zien als pinguïns die je op een plek kunt neerzetten, maar je moet je inleven. Dat is de belangrijkste les.' En dus is ook jargon taboe. Hertzberger: 'Ik heb vandaag vijf keer gehoord dat studenten moeten *'interacten'* met andere studenten. Maar wat is dat *interacten* dan? Zeg gewoon dat het een plek is waar je drinken kunt krijgen. Zorg in een gemeenschappelijke ruimte bijvoorbeeld voor een heel goede koffiecorner, dan volgt de 'interactie' vanzelf. En dan verkoop je de flexplekken (over een idee waar hij wel enthousiast over is, red.) in die ruimte vanzelf.' ■ *Jos van Nierop*

FOTO: FRANK HANSHUIJK

MARC BLOEM (20) DERDEJAARS WERKTUIGBOUW

Loopt stage bij Fokker

OM PRECIJS TE ZIJN LOOPT MARC STAGE OP DE AFDELING 'TESTEN' VAN FOKKER. 'De laatste tijd waren we bezig met het testen van een stuk vleugel in het staartstuk. Om te bepalen of dat onderdeel sterk genoeg is, wordt daar een gans op afgeschoten. Die heeft dan wel eerst een spuitje gehad hoor.' Een andere test van het staartstuk heeft te maken met blikseminslag. 'Daar is koper ingebouwd. We testen wat de schade is van een inslag en of het materiaal goed geleidt.' Oude toestellen werden gemaakt van aluminium, maar de moderne vliegtuigen worden grotendeels gemaakt van composiet. Dat is lichter dan aluminium en ook sterker. 'Binnenkort gaan we de sterkte van dit materiaal testen, zoals dat in bepaalde onderdelen wordt gebruikt. We duwen het samen of trekken het juist uit elkaar.'

'Het bevalt me heel goed bij Fokker. Ik maak van alles mee en zie veel. We gaan de JSF (gevechtstoestel van de 21e eeuw, red.) hier bouwen, en delen van de Apache-helikopter, een gevechtshelikopter. En we gaan de motorhouder maken van de Ariane-raket van de Europese ruimtevaartorganisatie ESA, dus ik kom ook in aanraking met ruimtevaarttechnologie. 'Bij werktuigbouwkunde gebruiken we het softwareprogramma Autocad om te ontwerpen, hier CATIA. Dat is een ander programma dan ik gewend ben. En lichtgewichtmaterialen hebben bij werktuigbouwkunde ook niet zoveel aandacht. Toch kan ik goed meekomen, misschien omdat ik eerder een jaartje luchtvaarttechniek heb gestudeerd. In die sector hoop ik later ook aan de slag te gaan.' ■

Dorine van Namen

BEELD: FERDY REMIJN

Schuld op schuld

Afgelopen september zijn 450 studenten uitgeschreven omdat zij hun collegegeldschuld aan de HR niet hadden afgelost. Hoe kan het dat zij nu al vastlopen door schulden?

En wat als een student in de schuldsanering zit en de HR onderaan de lijst van crediteuren staat?

HET IS 1 AUGUSTUS 2013. EEN STUDENTE MELDT ZICH BIJ DE DEURWAARDER VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM. Ze heeft een schuld; collegegeldbetalingen die zijn blijven liggen. Al sinds april van datzelfde jaar is ze via brieven en e-mails geïnformeerd over het nieuwe beleid van de hogeschool. Studenten met een schuld bij de HR mogen zich pas herinschrijven als het schuldbedrag is betaald. Uiterlijk 31 juli 2013 moet de schuld zijn voldaan. Om studenten tegemoet te komen, neemt de hogeschool tot die datum de rente- en incassokosten voor haar rekening. Nu is het 1 augustus, één dag na het verstrijken van de deadline, en wil ze haar schuld afbetalen. Bij de deurwaarder krijgt ze te horen dat ze te laat is. Althans, dat verklaart de studente. De deurwaarder op zijn beurt zegt dat de studente, toen het aankwam op betalen, zomaar wegliep. De dag erna maakt ze bezwaar bij de HR. Die geeft haar in een brief van 24 augustus tot de 26ste van diezelfde maand de tijd om alsnog te betalen. Maar de studente krijgt het bedrag niet bij elkaar, en wordt alsnog uitgeschreven.

Op dat moment hoefde ze nog maar een half jaar naar school voor ze kon gaan afstuderen. Ze zit met een schuld aan de HR, en als zij haar diploma niet binnen tien jaar haalt, wordt ook de studiebeurs van DUO een rentedragende schuld van inmiddels duizenden euro's.

VERPLICHTING VANUIT DE WET

Deze studente is een van de 450 HR-studenten die dit collegejaar niet konden worden heringeschreven vanwege een schuld aan de HR. Voorheen kneep de hogeschool een oogje dicht: de schuld werd wel uit handen gegeven aan een deurwaarder, maar studenten met een collegegeldschuld mochten toch doorstromen naar een nieuw studiejaar. De rekening moest dan - op z'n allerlaatst - door de student worden voldaan als hij afstudeerde en zijn diploma wilde. Zonder betaling van het collegegeld geen geldige toegang tot het hoger onderwijs, en dus ook geen diploma. Dit ongeschreven hogeschoolbeleid is veranderd. De Wet op het Hoger Onderwijs (WHW) is er duidelijk genoeg over: een hogeschool

krijgt pas bekostiging voor een student als hij zijn collegegeld heeft betaald. 'Bovendien vinden we het onwenselijk om studenten schuld op schuld te laten stapelen', voegt manager financiën en studentregistratie Jacqueline Lavooy daaraan toe. Lavooy en haar afdeling zijn al in april begonnen om studenten ervan te doordringen dat ze hun schuld moeten afbetalen. 'Van de 1.900 studenten met een schuld bij de hogeschool, lukte het 1.450 om het bedrag op tijd af te lossen. In veel gevallen waren dat mensen die tijdens de laatste termijning het geld niet op hun rekening hadden staan. Zij hadden een overzichtelijke schuld. Het maakt nogal wat uit of je 300 euro bij elkaar moet sprokkelen of duizenden euro's.'

'ER IS EEN GROEP STUDENTEN DIE DE HOGESCHOOL ZIET ALS EEN SOORT BANK VAN LENING.'

MEER STUDENTEN MET SCHULD

Wie zijn die studenten die duizenden, en soms meer dan tienduizend(en) euro's schuld hebben? Menno Siljee is decaan op het Academieplein. In zijn spreekkamer worden ook de financiële problemen van studenten besproken. Veel studenten hebben het weleens moeilijk om rond te komen. Dat is niks nieuws. Maar Siljee stelt ook vast dat steeds meer studenten structurele financiële problemen hebben. 'Ze hebben niet

alleen openstaande rekeningen bij de HR, maar ook bij de huisbaas, Eneco, postorderbedrijven, telefoonmaatschappijen en op hun creditcard. Het lenen wordt ze te makkelijk gemaakt. Zodra ze achttien zijn, schaffen ze een creditcard aan en nemen ze consumptieve kredieten op. Binnen *no time* kunnen ze duizenden euro's schuld hebben. Dan is er nog een kleine groep studenten die te maken heeft met een ingewikkelde thuissituatie of andere problemen. Ze hebben bijvoorbeeld een kind om voor te zorgen en dat brengt extra kosten met zich mee. Deze studenten kunnen flink in de problemen komen.'

Ook decaan Jan van Westrenen (Kralingse Zoom) ziet de schuldenproblematiek toenemen. 'Het percentage studenten met persoonlijke problematiek is op de Kralingse Zoom zo'n tien procent hoger dan het hogeschoolgemiddelde. Schulden maken hier vaak deel van uit, al is er ook een groep die de hogeschool als een soort bank van lening ziet en het heel normaal vindt om een financiële hulpvraag bij de decaan neer te leggen.'

Om die laatste categorie maken de decanen zich geen zorgen. Zij moeten volwassen worden en leren dat ze een eigen verantwoordelijkheid dragen. Ook staan beiden achter het beleid om het opbouwen van een hoge schuld bij de HR onmogelijk te maken. Maar de groep 'multiprobleem'-studenten, zorgt soms wel voor hoofdbrekens. Siljee: 'Ik denk bijvoorbeeld aan een alleenstaande ouder die vanuit de sociale dienst gedwongen is om te studeren. Zij was niet in staat haar collegegeld te betalen en moet nu weer terug naar

► de sociale dienst. Dat is niet alleen voor de student heel jammer, maar ook voor de maatschappij. Verder wijst hij op de specifieke situatie van studenten in de schuldsanering. 'In dat geval is de HR niet de eerste partij die uitbetaald krijgt. Belastingen, huur en andere kosten voor eerste levensonderhoud staan bovenaan en gaan vóór de HR. Dat is niet een keuze die de student maakt. Eenmaal in de schuldsanering, heeft hij daar geen invloed meer op.'

IN DE SCHULDSANERING

Hoe gaat dat in de praktijk? Als studenten schulden hebben die uit de hand zijn gelopen, zit manager Lavooy om tafel met een deurwaarder of intermediair die de schuldsanering doet. Ze haalt het voorbeeld aan van een student die in totaal 8.000 euro schuld had. 'Zijn intermediair gaf aan dat de student vier jaar nodig had om af te betalen en daarna zou de hogeschool aan de beurt komen. Dat is te lang. In die periode studeert de student af, maar kunnen we vanwege de schuld geen diploma verstrekken. Toch zijn we er in een aantal gevallen wel uitgekomen met schuldhulpverleners en hebben we toch een aantal studenten met schulden kunnen laten doorstuderen.'

Van de 450 studenten die met een schuld de HR hebben moeten verlaten, zat een heel kleine groep in de schuldsanering. Siljee denkt dat de groep niet groter is dan vijftien mensen. 'Het zijn echt uitzonderingsgevallen. En juist daarom pleit ik voor maatwerk. Bij het bindend studieadvies (bsa) kunnen studenten toch ook een beroep doen op "bijzondere omstandigheden"? Waarom in dit geval niet? Ik zeg niet dat we schulden moeten kwijtschelden. Wat ik wel voorstel is om in deze gevallen als decaan een advies te mogen uitbrengen aan het Studenten Service Center (SSC). Dat hoeft niet bindend te zijn, maar als decaan kan ik oplossingen suggereren waar misschien niet aan is gedacht. Zo zou je voor de student die via de sociale dienst is

begonnen aan de HR een dialoog kunnen aangaan met de gemeente waar ze vandaan komt. Dat wil niet zeggen dat je dan wel tot een oplossing komt, maar probeer het op z'n minst.'

Ook decaan Van Westrenen vindt het 'niet correct' dat ernstige persoonlijke omstandigheden, die vaak meespelen bij schuldenproblematiek, gewogen worden door het SSC in plaats van het decanaat. 'Tegelijkertijd vind ik dat de HR wel degelijk de menselijke maat hanteert. Ik had een student die door het overlijden van zijn moeder tijdelijk niet kon werken en achter liep met zijn collegegeldtermijnen. We hebben hem mét steun van het SSC toch kunnen binnenhouden.'

'ZODRA ZE 18 ZIJN, SCHAFFEN ZE EEN CREDITCARD AAN EN NEMEN ZE CONSUMPTIEVE KREDIETEN OP. BINNEN NO TIME KUNNEN ZE DUIZENDEN EURO'S SCHULD HEBBEN.'

SCHAF COLLEGEgeld AF

Wellicht is 2013 een overgangsjaar naar nieuw beleid en brengt het nieuwe collegejaar sowieso minder uitval van studenten met een schuld. Wat het probleem helemaal uit de wereld kan helpen, zegt Siljee, 'is het afschaffen van het collegegeld, het bedrag van de studiefinanciering daarop aanpassen en hogescholen rechtstreeks laten bekostigen door het Rijk. Dat scheelt DUO en de hogescholen veel overheadkosten. En zo hoef je studenten met zorgtaken of ingewikkelde persoonlijke problemen niet kwijt te raken vanwege het collegegeld.' ■ *Esmé van der Molen*

Nieuwe keuring houdt hoger onderwijs beter bij de les

Onderwijskeurmeester NVAO is kritischer over opleidingen dan voorheen, maar moet haar oordelen beter onderbouwen, vindt minister Bussemaker. **Ook wil ze dat de NVAO de kwaliteitsverschillen tussen opleidingen duidelijk zichtbaar maakt.**

NORMAAL GESPROKEN IS HET DE NVAO DIE OPLEIDINGEN EN ONDERWIJSINSTELLINGEN KEURT, maar onlangs is zij zelf langs de meetlat gelegd door de Algemene Rekenkamer en de Onderwijsinspectie. Het algemene beeld is gunstig: De commissies van deskundigen die de opleidingen beoordelen hebben veel gezag en dankzij het vernieuwde accreditatiestelsel dat in 2012 is ingevoerd letten de deskundigen meer op onderwijs – en minder op formaliteiten – dan voorheen. Ook durven ze kritischer te oordelen. Dat heeft veel te maken met het feit dat de NVAO opleidingen nu een waarschuwing kan geven. In het oude stelsel kon de NVAO een zwakke opleiding alleen maar afkeuren, met onmiddellijke sluiting als gevolg. Nu opleidingen één tot twee jaar de tijd kunnen krijgen om zich te verbeteren, zijn de deskundigen scheutiger met hun kritiek.

probleem vooruitschuiven

De Onderwijsinspectie vraagt zich in haar evaluatie af of het probleem op die manier niet vooruitgeschoven wordt. Want zullen de deskundigen straks wél voldoende kritisch zijn als ze opleidingen herkeuren die ze al een herstelperiode hebben gegeven? De inspectie stelt voor dat de deskundigenpanels een professionele voorzitter krijgen die er minder voor terugschrikt om collega's publiekelijk te veroordelen. Maar dat *peer review* de kern van het accreditatiestelsel moet blijven, vindt de inspectie 'evident'. Minister Bussemaker onderschrijft dat: 'Het timmermansoog van de professional is leidend.'

Wel constateert ze – net als de inspectie en de NVAO zelf – dat het belangrijk is dat opleidingen langs dezelfde meetlat worden gelegd, zeker nu ze meer kritiek te verduren krijgen. Ze is blij

dat ook de hbo-opleidingen in het nieuwe stelsel 'clustergewijs' worden beoordeeld – bijvoorbeeld alle opleidingen commerciële economie door één deskundigencommissie. Dat komt de vergelijkbaarheid van de oordelen ten goede. Bussemaker vindt ook dat de NVAO-besluiten makkelijk te vinden moeten zijn op internet. Bovendien wil ze dat de NVAO de kwaliteitsverschillen tussen opleidingen beter zichtbaar maakt voor het publiek. Ze is het eens met de inspectie dat dit nu onvoldoende gebeurt. Studenten en werkgevers moeten meer gebruik gaan maken van de accreditatiegegevens.

DE NVAO MOET KWALITEITSVERSCHILLEN TUSSEN OPLEIDINGEN BETER ZICHTBAAR MAKEN VOOR HET PUBLIEK.

grote nadruk op eindwerkstukken

Een ander punt van kritiek is dat de accreditatie, onder invloed van de diplomazaak bij Inholland, nu wel erg de nadruk legt op de beoordeling van eindwerkstukken. Op zich is die aandacht goed, vindt de minister, maar zeker bij praktisch georiënteerde opleidingen spelen niet-schriftelijke vaardigheden een grote rol. De NVAO deelt haar zorg en heeft toegezegd dat ze de deskundigen gaat vragen 'breder' te kijken.

vermindering accreditatielast valt tegen

De verwachte vermindering van de accredita-

tielast in het nieuwe stelsel valt alle partijen tegen. Dat heeft voor een deel te maken met de invoering van de zogeheten instellingstoets, waarmee wordt gecontroleerd of de kwaliteitsbewaking van een universiteit of hogeschool deugt. Die toets brengt meer werk met zich mee dan was voorzien. De Hogeschool Rotterdam slaagde vorige maand voor deze instellingstoets. Bussemaker zegde toe dat universiteiten en hogescholen die geslaagd zijn voor de instellingscreditiatie minder verantwoording hoeven af te leggen. 'Verdiend vertrouwen wordt beloofd', aldus de minister.

tevreden docenten

Een van de doelstellingen van het nieuwe stelsel is om docenten meer te betrekken bij de keuring van hun opleiding. Dus liet de NVAO een enquête uitvoeren onder 234 docenten van 23 opleidingen. De meesten blijken best tevreden over de accreditatie nieuwe stijl. De visitaties zijn volgens de helft van de docenten meer gericht op de kwaliteit van het onderwijs. Ze zijn tevreden over de gesprekken met de commissieleden die komen keuren. Wat er in de rapporten staat is herkenbaar, zegt 67 procent, en bruikbaar (64 procent) om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Wel geeft een derde van de ondervraagden aan dat de visitatie docenten nu meer tijd kost dan vroeger. Vijfenvertig procent vindt dat het hele proces een stuk bureaucratischer is geworden. Ook moet er meer aandacht komen voor verbetering van het onderwijs en het eindniveau van studenten. ■ *HOP, Hein Cuppen*

'HET TEKORT AAN HBO-TECHNICI IS EEN ZORG'

Bescheiden reus Vopak verzorgt wereldwijd de opslag en overslag van olie en chemicaliën in 84 tankterminals, and counting. De multinational heeft Rotterdamse roots die teruggaan tot de VOC-tijd. Aan het roer van Vopak Nederland staat econoom, globetrotter en geluksvogel Jan Bert Schutrops.

‘DE NEDERLANDSE INDUSTRIE PRODUCEERT NIET ALLEEN VOOR EIGEN LAND. DE VERVUILING HIER BEHOORT DUS OOK ANDERE LANDEN TOE.’

EEN JONGETJE UIT EMMELOORD GAAT STUDEREN IN AMSTERDAM. DAT WAS VAST EEN HELE BELEVENIS.

‘Ik wist toen ik op het vwo zat niet wat ik wilde studeren. Ik wilde in ieder geval naar Amsterdam. Ik heb nog getwijfeld over een opleiding lichamelijke opvoeding. Maar toen ik keek naar onze nogal uitgezakte gymleraar die altijd futloos op het bankje in de gymzaal zat, dacht ik: Als dit mijn voorland is... Dus heb ik voor economie gekozen, een studie waar je altijd wat aan hebt.’

NOG TIJDENS JE STUDIE BEN JE BIJ VOPAK BEGONNEN ALS STAGIAIR EN NA EEN KORTE TUSSENPAUZE NOOIT MEER WEGGEGAAN.

‘Ik kwam via een afstudeeropdracht terecht bij Van Ommeren, het bedrijf dat samen met Pakhoed in 1999 fuseerde tot Vopak. Ik heb daar de leukste stage gehad die denkbaar is. Ik moest drie maanden lang een studie doen naar nieuwe vormen van dienstverlening in de mondiale transportwereld. Toen ik daarmee klaar was, was ik *platinum flyer* bij de KLM. Ik vloog van Seoul naar Tokio, Taipei, Hong Kong, Vancouver, Los Angeles. Alles businessclass én met verblijf in de mooiste hotels.’

DAT ZULLEN NIET VEEL STAGIAIRES MEEMAKEN.

‘Het was ontzettende mazzel. Dat had ik natuurlijk helemaal niet verdiend. Ik kon ook meteen blijven, maar ik moest nog afstuderen. De toenmalige human resource-baas bij Van Ommeren heeft me een gunst bewezen. Hij zei: “Je zal de eerste niet zijn die z’n studie niet afmaakt, maar ik ga je erbij helpen. Ik houd tien procent van je salaris in en dat krijg je pas als je afgestudeerd bent.” Goed hè? Ik was er toen natuurlijk een beetje pissig over, maar die man heeft er wel

voor gezorgd dat ik in de avonduren en de weekenden mijn studie heb afgemaakt.’

VIND JE HET EEN GEMIS DAT JE NOOIT BINNEN EEN ANDER BEDRIJF ERVARING HEBT OPGEDAAN?

‘Ik ben er niet per se trots op dat ik hier al zo lang werk, het is zo gelopen. In aanzet is het zeker niet goed als mensen heel lang voor dezelfde baas werken. Nieuwe ervaringen maken je weerbaar en sterker. Ik heb gelukkig wel de kans gehad om veel uitdaging te ervaren door in het buitenland te werken en verschillende functies af te wisselen.’

‘TOEN IK KLAAR WAS MET MIJN STAGE WAS IK PLATINUM FLYER BIJ DE KLM.’

JE HEBT BIJNA TIEN JAAR IN HET BUITENLAND GEWERKT. HOE WAS DAT IN COMBINATIE MET EEN GEZIN?

‘Mijn vrouw is jurist, maar moest stoppen met werken toen we naar Maleisië verhuisden. We hadden twee kindjes, een meisje van vier en een baby. Mijn vrouw en kinderen woonden in Kuala Lumpur. Ik was alleen in het weekend bij hen, want ik werkte aan de oostkust van Maleisië in een industrieel en conservatief islamitisch gebied zonder internationale scholen. Dan zit je daar dus als vrouw: je baan opgegeven, je familie vrienden weg, je man alleen in het weekend thuis. Ik heb me pas achteraf gerealiseerd hoe stoer dat van haar was. Ik was vooral met mijn werk bezig en zij moest het maar zien te rooien. ‘Na drie jaar was het wel genoeg, zo’n weekend-huwelijk. We zijn naar Shanghai verhuisd en daar

JAN BERT SCHUTROPS (47)

- studeerde van 1985-1991 economie aan de VU Amsterdam met een afstudeerstage bij Van Ommeren (voorloper Vopak)
- is als management trainee in 1990 bij Vopak begonnen en werkte de eerste elf jaar in Amsterdam, Rotterdam en Londen in zeven functies
- werkte vervolgens tussen 2002-2005 bij Vopak Maleisië, van 2005-2010 bij Vopak China
- en volgde van 2005-2006 een executive MBA aan de IMD business school in Zwitserland
- in 2010 werd hij benoemd tot president van Vopak Nederland

hebben we vijfenhalf jaar gewoond. Toen onze oudste dochter naar de middelbare school ging, wilden we terug naar Nederland. Toevallig kwam er hier een leuke functie vrij. We konden precies op het juiste moment terug. Ik ben wel een beetje een geluksvogel hoor.’

JE BENT NU RUIM TWEE JAAR PRESIDENT VAN VOPAK NEDERLAND. WAT ZIJN TYPISCH NEDERLANDSE UITDAGINGEN VOOR VOPAK?

‘Vopak opereerde lange tijd redelijk onder de radar. We hebben weinig sexappeal. De gemiddelde Nederlander dacht hooguit: “Vopak? Iets met verpakkingsmateriaal of zo?” Omstandigheden zorgden ervoor dat dit moest veranderen. Een grote concurrent van ons zat vorig jaar ineens zwaar in de problemen en werd gezien als een ‘tikkende tijdbom’ (tankopslagbedrijf Odfjell in de Botlek raakte in 2011 en 2012 ernstig in opspraak na ontdekking van meerdere lekages, red.). Wijzelf veroorzaakten nogal wat stankoverlast. Mensen werden zich ineens bewust van de risico’s in het havengebied. Vopak moest als leidend bedrijf in deze industrie een voortrekkersrol gaan spelen in een nieuw soort communicatie en transparantie. Niet alleen praten over de dingen die goed gaan maar juist ook over dingen die niet goed gaan. ‘Daarnaast zijn we ook enorm gegroeid. Onze opslagcapaciteit in Nederland is de afgelopen paar jaar met bijna dertig procent toegenomen, onder andere met een benzineterminal in Am-

sterdam en opslagtanks in de Eemshaven voor strategische brandstofvoorraden.’

VOPAK GROEIT TEGEN DE STROOM VAN DE ECONOMISCHE CRISIS IN.

‘Wij maken geen product. We zijn een pure dienstverlener voor industrieën die infrastructuur nodig hebben voor hun producten. Wij moeten precies op die plekken in de wereld staan waar we waarde toevoegen. Ons vak is om in te schatten wat de markt gaat doen. Toen wij veertig jaar geleden de eerste terminal in Singapore bouwden, was dat helemaal niet zo vanzelfsprekend. Toen wij tien jaar geleden in Fujairah in de Verenigde Arabische Emiraten een terminal bouwden, was daar alleen woestijn. Nu lijkt de haven qua grootte op de Europoort.’

HOE ZIET DE TOEKOMST ERUIT? WAT VOOR ROL SPEELT VERDUURZAMING HIERIN?

‘Er zijn op dit moment zeven miljard mensen op deze aardbol, in 2035 zullen dat er negen miljard zijn. Al die mensen gaan economische groei doormaken en willen dan een airco, auto en koelkast. De vraag naar energie en chemicaliën neemt dus alleen maar toe. Het aandeel *renewables*, dat is duurzame energie, is procentueel nog heel laag. We zien wel verschuivingen en spelen daarop in. Onze lng terminals zijn daar een voorbeeld van. Het vloeibare gas lng is veel schoner dan olie en wij verwachten dat het in de toekomst steeds meer zal worden gebruikt als brandstof voor schepen en vrachtwagens. Natuurlijk zijn zonne- en windenergie nóg schoner. Maar de kosten van opwekking en distributie zijn niet gering. Het gebruik van *renewables* zal sterk groeien, maar we hebben fossiele brandstoffen echt nog nodig. Dat zal de komende dertig jaar ook zeker zo blijven.’

NEDERLAND LOOPT ACHTER ALS HET GAAT OM GROENE INNOVATIE VERGELEKEN BIJ DE REST VAN EUROPA.

‘Ik vind dat die hele discussie over uitstoot per hoofd van de bevolking een vertekend beeld geeft. Wij hebben hier toevallig veel energie-intensieve industrie: grote chemiebedrijven en raffinaderijen. Er zijn ook landen in Europa waar geen of nauwelijks raffinaderijen zijn, of landen die met water en bergen automatisch heel veel hydropower hebben. Onze industrie produceert niet alleen voor Nederlanders. Die vervuiling hier behoort dus óók andere landen toe.

‘WE HEBBEN AFGELOPEN JAAR ZO’N TWEEHONDERD MENSEN AANGENOMEN.’

‘Kijk je naar het totaalplaatje, dan doet het er op wereldschaal niet zoveel toe wat Nederland doet. In China wordt elke week een nieuwe kolencentrale geopend. Hier in Nederland zijn we jaren bezig om er vijf te sluiten. We kunnen proberen onze luchtkwaliteit tien procent beter te maken – en dat moeten we niet nalaten – maar het is zinvoller voor het wereldwijde milieu om het in China één procent te verbeteren. Laten we andere landen onze hulp aanbieden en onze kennis en technologieën verspreiden.’

LEVERT HET HBO MOMENTEEL DE PROFESSIONALS AF DIE VOPAK NODIG HEEFT?

‘Vopak is een mix van mbo’ers, hbo’ers en – in mindere mate – academici. We hebben afgelopen jaar zo’n tweehonderd mensen aangenomen. Getalenteerde hbo’ers op het gebied van communicatie, logistiek of business manage-

ment kunnen in theorie bij ons een plek invullen. Het tekort aan technici op mbo- en hbo-niveau is wel een zorg. Hoe gaan wij de functies die vrijkomen straks goed bemannen? Sommige van onze concurrenten op de arbeidsmarkt hebben een grotere naamsbekendheid. Vopak moet ervoor zorgen dat we meedoen met het binnenhalen van de beste studenten. We willen de komende jaren meer contact met hogescholen, meer stagiaires in ons bedrijf plaatsen en meer gebruikmaken van spreekgelegenheden op universiteiten en hbo’s.’

EN WELKE STUDIERICHTING GEEFT DAN EEN BAANGARANTIE BIJ VOPAK?

‘Als je heel veel weet van instrumentatie en technische automatisering, dan hoef je je niet zoveel zorgen te maken of je straks werk hebt.’ ■

VOPAK IN CIJFERS

Koninklijke Vopak NV is de grootste onafhankelijke dienstverlener in tankopslag ter wereld.
Omzet in 2012: 1,3 miljard euro
84 tankterminals
31 landen
29 miljoen kubieke meter opslagcapaciteit
6.000 medewerkers, van wie ruim 1.000 in Nederland

Elk jaar worden de beste afstudeerprojecten van Nederland gewikt en gewogen in de prijsvraag Archiprix Nederland.

De genomineerden van 2014 worden in november gepresenteerd. Profielen toont de drie Rotterdamse inzendingen van de Academie van Bouwkunst, het HR-instituut voor de masteropleidingen architectuur en stedenbouw.

Een humane bajes, maar geen hotel

HET BLIJFT EEN INGEWIKKELD MAATSCHAPPELIJK THEMA: DETENTIE. We sluiten criminelen op om ze te straffen en de maatschappij te beschermen, maar we willen ook dat ze als betere burgers uit de bajes komen.

Dat is vaak niet het geval. Bekend is de metafoer van de gevangenis als leerschool voor criminelen. Na een gevangenisstraf pleegt bijna vijftig procent binnen twee jaar opnieuw een strafbaar feit.

Hoe kan architectuur bijdragen aan een meer succesvolle detentie waarbij de gevangene beter wordt voorbereid op zijn terugkeer naar de maatschappij? Architect Arnold van Ouwerkerk studeerde erop af. 'De meeste gevangenen in Nederland zijn heel ongezonde gebouwen. Er is weinig daglicht en buitenruimte; de vormgeving is eentonig. Ook de pogingen die in ▶

Arnold van Ouwerkerk (33), architect

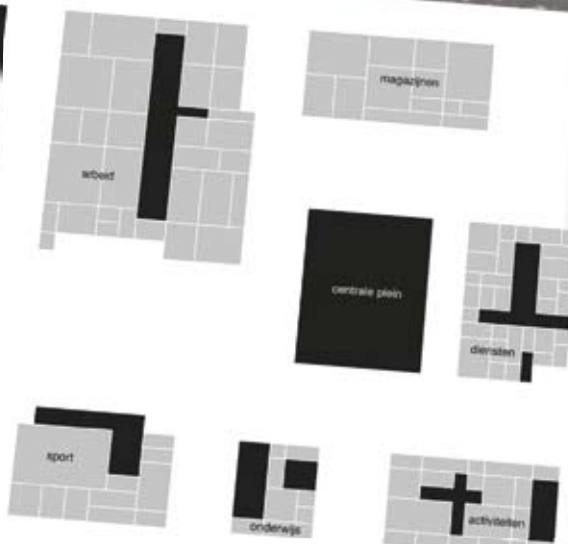
Afgestudeerd in 2013

ARCHIPRIX 2014 De Rotterdamse inzending

Bovenaanzicht

Impressie

Cel

Ieder cluster zijn eigen patio

▶ het verleden zijn gedaan om resocialisatie-gevangenis te bouwen zijn faliekant mislukt met als bekendste voorbeeld de Bijlmer Bajes. Door het cellentekort in de jaren negentig en aan het begin van deze eeuw, werd vooral nog naar efficiëntie gekeken.'

De meeste hedendaagse gevangenis hebben een kruis-vorm, waarbij de controlepost in het midden is gesitueerd en uitkijkt op gangen waaraan de cellen grenzen. Heel efficiënt, maar eenvormig. Van Ouwerkerk kiest met zijn resocialisatie-gevangenis voor een gebouw dat bestaat uit een aaneengesloten netwerk van patio's (buitenruimtes) die op hun beurt grenzen aan functies als de arbeidsruimte of sportzaal. Gevangenen komen zo vaker buiten als zij zich verplaatsen van de ene naar de andere activiteit. Iedere patio heeft bovendien een andere vorm. Er zijn glazen gevels, voor licht én controle. De gevangenis muur is niet overal "in your face". De muur heeft een functie in de veiligheid, vindt de architect, maar hoeft gevangenen niet in het oog te springen. Dat geldt ook voor de soft skin-tralie die hij gebruikt. Dat is wel een uitbraakbeveiliging, maar het heeft vooral een decoratieve functie.

Het gevangenisgebouw heeft op deze manier iets weg van een normaal dorp, maar schijn bedriegt. 'De vorm die ik kies, is humaan. Maar veiligheid gaat boven alles. Dus als er calamiteiten zijn, kunnen de patio's via sluisen worden afgesloten en centraal in het gebouw is een controle-route aangebracht om snel te kunnen ingrijpen. Zo is er steeds die dubbele laag: het is een vriendelijk ogende minisamenleving, maar op alle plekken is ook de veiligheid gewaarborgd.'

Dat resocialisatie niet echt de bovenaanvoert in het huidige debat, heeft Van Ouwerkerk op geen enkele manier geremd in zijn ontwerp. 'De politiek is wispelturig. Nu staan de neuzen misschien meer de repressieve kant op, maar ooit verandert dat weer.'

www.voa.nu

Met water stad maken

ROTTERDAM IS EEN WATERSTAD. HET WATER KOMT VAN ALLE KANTEN: VAN DE MAAS EN DE NOORDZEE, UIT DE GROND EN DE LUCHT. De doorsnee Rotterdammer is zich niet bewust van zijn natte voeten. Slimme afvoersystemen behoeden ons voor ongemakken. Maar door klimaatverandering wordt Nederland steeds natter en komen onze voorzieningen onder druk te staan. Stedenbouwkundige Jens Jorritsma nam het watervraagstuk als uitgangspunt voor zijn afstuderen en koos de Rotterdamse wijk Pendrecht als casus.

Vele uren fietste hij er rond. 'Pendrecht is op de tekentafel bedacht in een tijd waarin we nog geloofden in de maakbare stad', vertelt hij. 'Er is veel collectieve groene ruimte. De bedoeling was dat mensen elkaar daar zouden ontmoeten en recreëren, maar ik zag er bijna nooit iemand. Tot ik op een van mijn fietstochtjes Okan ontmoette, een Turkse bewoner die zich een stukje van dat groen had toegeëigend en een moestuin was begonnen.'

Jens Jorritsma (32), stedenbouwkundige

Afgestudeerd in 2012

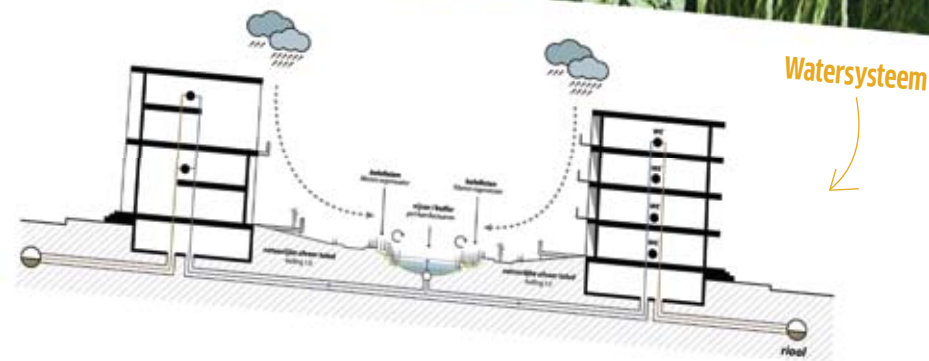
Vogelvlucht

Waterstraat

Oevershot

Watersysteem

ARCHIPRIX 2014 De Rotterdamse inzending

Met water stad maken, is de titel van mijn afstuderen, en dat doe je niet alleen met slimme oplossingen, maar ook met mensen als Okan. Voor zijn tuintje heeft hij water nodig. En als meer bewoners aan de slag gaan, geldt dat ook voor hen. Het regenwater dat nu onder de grond wordt afgevoerd, kan gebruikt worden voor het sproeien van de tuin. De gemeente zou stukjes grond beschikbaar kunnen stellen in ruil voor opvang en hergebruik van regenwater. Corporaties kunnen meedoen door een boomgaard te beginnen. En zo krijgen de ongebruikte ruimtes betekenis én een functie in de wateropgave van de stad.'

Maar het toekomstbeeld van Jorritsma gaat veel verder.

Met aanpassingen, uitgewerkt in 'kanskaarten', kan de woonwijk fungeren als een soort spons. 'De straten zijn nu vaak grijs en grijs. Door de aanleg van planten die water kunnen zuiveren, bomen, goten en groene daken, knapt de straat op. **Als het droog is, nodigt het uit tot buiten zijn en als het regent verandert de straat in een watersysteem dat water vasthoudt, vertraagt en afvoert.**' Nog een schaal groter kan ten zuiden van de wijk, waar veel ongebruikte ruimte is, een zuiverend waterpark worden aangelegd. Goed voor de waterberging, de ecologie en de mens die in en om het water kan varen, zwemmen en vissen.

Zo dienen de oplossingen die Jorritsma ontwikkelt niet alleen de wateropgave, maar ook de kwaliteit van leven in een na oorlogse wijk.

ARCHIPRIX 2014

De Rotterdamse inzending

Ruimte voor kinderen en experiment

IN EEN SCHOOLGEBOUW DRAAIT ALLES OM ONDERWIJS, MAAR TOCH IS PEDAGOGIEK LANG NIET ALTIJD LEIDEND BIJ HET ONTWERPEN VAN EEN NIEUW SCHOOLGEBOUW. Architect Eef-Jan Boon draaide dit in zijn afstudeerwerk radicaal om: hij ontwierp een schoolgebouw vanuit de pedagogiek van het genetisch onderwijs. Daarin vertrekt het onderwijs vooral vanuit 'waarneming' en minder vanuit 'cognitie'. Een traditioneel schoolgebouw, opgedeeld in lokalen en een centrale ruimte, voldoet dan niet.

'Wat opvalt in mijn ontwerp is dat de school geen lokalen heeft', vertelt Boon. 'Zie het als een kruising tussen een werkplaats en een interactief museum. Concreet bestaat het gebouw uit een reeks domeinhuizen, zoals het huis van de aarde of het huis van de wetenschap, waar het onderwijs op thema plaatsvindt. Daartussen bevinden zich hoven, zeg maar hofjes, waardoor een leerlandschap ontstaat. In zo'n domeinhuus vind je naast de domeinruimten ook instructieruimten voor rekenen en taal en altijd een werkplaats en een ruimte voor experiment. Overal wordt werk van de kinderen getoond. De domeinhuizen en hoven zijn via een soort ruggengraat met elkaar verbonden. Binnen- en buitenruimtes zijn gelijkwaardig aan elkaar. In de hoven kunnen kinderen buitenspelen, sporten, theater maken in het openluchttheater, onderzoeken. Het karakter van het hof komt weer overeen met het domeinhuus waar het bij hoort.'

Dat Boon tot een heel nieuwe typologie van een schoolgebouw komt - hoven en domeinen in plaats van

Hof van de aarde

Maquette

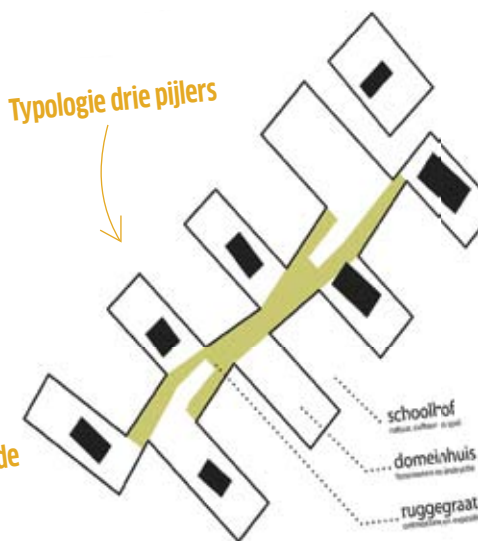

Ruggengraat

Huis van de aarde

Typologie drie pijlers

Dwarsdoorsnede

Eef-Jan Boon (36), architect

Afgestudeerd in 2013

► lokalen - was reden om hem voor te dragen voor de Archiprix. Bovendien heeft hij geprobeerd het uiterste te halen uit de vele beperkingen waar een architect van een schoolgebouw mee te maken heeft. 'Het budget is eigenlijk altijd te krap en de fysieke ruimte is beperkt. Nederland is heel benepen als het gaat om ruimte maken voor kinderen. In Zwitserland reserveert men 10 vierkante meter per kind. Bij ons is dat 3,5 vierkante meter voor het reguliere basisonderwijs en 6,6 vierkante meter voor het speciaal onderwijs. Er is helemaal geen overmaat, en daarmee bedoel ik: lege ruimte. Plekken waar experimenten kunnen plaatsvinden. Voor dit ontwerp heb ik de norm van het speciaal onderwijs genomen. Een duurzaam onderwijsgebouw heeft minimaal dat aantal vierkante meters nodig.'

Graag zou Boon, die dit jaar is gestart als zelfstandig gevestigd architect, verder gaan in scholenbouw, al is het als eenpitter lastig om zo'n aanbesteding binnen te halen. 'Ik ben een echte vakidoot én gefascineerd door onderwijs. Wellicht dat de Archiprix-nominatie me op weg zal helpen.'

www.boonarchitecten.nl

DE WINNAAR VAN DE ARCHIPRIX NEDERLAND 2014 WORDT IN HET VOORJAAR BEKENDGEMAAKT.

Tekst Esmé van der Molen Fotografie Levien Willemse

Waarom wij onszelf geen tien waard vinden

We hekelen de zesjescultuur, hameren op excellentie en hunkeren naar toptalent. Maar als het erop aankomt, weigeren de meeste docenten een tien te geven, zo blijkt uit een onderzoek binnen de HR. 'Een tien is voor God'.

RUST ER WERKELIJK EEN TABOE OP DE TIEN, ZOALS WDKA-DOCENT EN PUBLICIST BART SIEBELINK VORIGE MAAND STELDE IN ZIJN COLUMN? Hij besloot het nader te onderzoeken en verspreidde een vragenlijst binnen de HR-community. Een initiatief dat werd beloond met een overweldigende respons van 318 docenten en 322 studenten; vaak vergezeld van waarderende opmerkingen in de trant van 'leuk onderzoek!' of 'heel goed dat dit onderwerp eindelijk eens aandacht krijgt'. Kortom: het onderwerp leeft.

De zeldzaamheid van de tien staat buiten kijf: 80 procent van de studenten haalt en 69 procent van de docenten geeft er 'vrijwel nooit' een. 'Een tien is perfect, bestaat perfect?', vraagt een docent logistiek en economie zich retorisch af. 'Een tien is voor Onze-Lieve-Heer', aldus een docent psychologie. 'Als student heb ik ooit geleerd: Een tien is voor God, een negen is voor de professor, en een acht is voor de student', meldt een docent Nederlands voor buitenlandse studenten van de opleiding international business and management studies aan de RBS. Een eerstejaarsstudent technische informatica kan zich volledig verenigen met de tienenschaarste: 'Dingen zijn nooit honderd procent goed, dus krijg je nooit een tien.'

ANGST VOOR KRITIEK VAN COLLEGA'S

Veel invullers maken nadrukkelijk onderscheid tussen gesloten toetsen, zoals bijvoorbeeld een multiple choice-tentamen, en open werkstukken, zoals een verslag of project. In het eerste geval wordt een tien vele malen logischer gevonden dan in het tweede. 'Ik geef zelf geen tien, maar als een student bij een digitaal tentamen alle vragen goed heeft beantwoord krijgt hij die automatisch', aldus een docent van het Instituut voor Financieel Management (IFM).

Bij sommige docenten lijkt risicomijdend gedrag de boventoon te voeren. 'Als ik een tien geef, vallen al mijn collega's over mij heen', bekende

een docent verpleegkunde. Ook een collega van het instituut Communicatie, Media en Informatietechnologie (CMI) houdt er een bittere nasmaak aan over: 'Ik gaf een paar jaar geleden een tien voor een afstuderen. Vervolgens kreeg ik allerlei vragen van collega's en ook de student leek niet happy om bij de diploma-uitreiking in de spotlights te staan.' Een docent onderzoek en media (CMI) noemt de tien dan ook 'een groot dilemma'. 'Dan moet het helemaal perfect zijn en achteraf gezien vind ik dan toch wel weer een foutje, waardoor ik spijt krijg dat ik die tien heb gegeven.'

80 PROCENT VAN DE STUDENTEN HAALT EN 69 PROCENT VAN DE DOCENTEN GEEFT ER 'VRIJWEL NOOIT' EEN.

De hamvraag is echter niet hoe zeldzaam de tien is, maar hoe terughoudend ermee wordt omgesprongen. Stel: een student levert werk dat in alle opzichten excellent te noemen is. Helaas zitten er twee kleine slordigheidsfoutjes in. Geef je dan een negen of een tien?

Volgens het European Credit Transfer System (ECTS) zou hij een tien moeten krijgen. Want deze officiële richtlijn voor het harmoniseren van internationale beoordelingen omschrijft de hoogste waardering (scale A ofwel excellent) immers als 'outstanding performance with only minor errors'. Toch geeft 53 procent van de docenten slechts een negen. Opmerkelijk is dat de studenten precies dezelfde uitslag laten zien. Hoewel geen enkele docent de ECTS-richtlijn noemt, zou toch krap de helft een tien geven. 'Slordigheidsfoutjes maakt iedereen. Als een student in alle overige opzichten excellent te noemen is, moet je dat belonen', meent een docent pedagogiek van het Instituut voor Sociale

'ALS STUDENT HEB IK OOI GELEERD: EEN TIEN IS VOOR GOD, EEN NEGEN IS VOOR DE PROFESSOR, EN EEN ACHT IS VOOR DE STUDENT.'

'WE GEVEN EEN 9 OF EEN 10 WANNEER ER EEN OCTROOI IS AANGEVRAAGD OP DE VINDING VAN EEN STUDENT.'

In het rapport *Cijfers ontcijferd* uit 2006 signaleert de Nuffic dat het Nederlandse puntensysteem sterk afwijkt van dat in de VS, Canada en het Verenigd Koninkrijk. 'De echt hoge cijfers worden zelden toegekend, ongeacht de prestaties. Bij de officiële invoering van de 1-10-schaal in de late 19e eeuw gold de tien als toonbeeld van absolute perfectie. Maar in de praktijk werd het als blasfemisch gezien om een gewone sterveling met een tien te belonen, dus nam de negen de hoogste plek in. Pas met de komst van multiple choice tests werd ook een tien opeens haalbaar. Maar voor andersoortige werkstukken blijft de tien doorgaans buiten bereik. Daarin verschilt onze traditie van die in de VS, waar de hoge cijfers ook worden toegekend om te belonen en aan te moedigen.'

► Opleidingen. 'Over het algemeen ben ik voorzichtig. Een negen is al geweldig. Maar als ik het briljant vind, denk dat het niet beter kan, dan maken een paar foutjes me niet uit. Het gaat om de totaalindruk', aldus een docent bouwkunde. Bijna de helft van alle docenten beaamt de stelling dat er nogal wat mythevorming bestaat ten aanzien van het cijfer tien, waardoor er extra terughoudend mee wordt omgesprongen. Van de studenten onderschrijft 67 procent deze overtuiging.

Conclusie: zowel onder docenten als onder studenten leven uiteenlopende interpretaties ten aanzien van de tien. Wie hem gelijk stelt aan absolute perfectie, zal er praktisch nooit een toekennen. Maar wie de tien opvat als de hoogst haalbare beoordeling zal niet aarzelen hem zo nu en dan uit de gereedschapskist te halen. Persoonlijke normen en religieuze invloeden winnen het van richtlijnen zoals ECTS. Hoeveel studenten zal hierdoor ten onrechte een tien door de neus zijn geboord na het leveren van een topprestatie?

MOTIVATIEBOOST
gevraagd naar zijn reactie op deze onderzoeksresultaten, herkent bestuursvoorzitter Ron Bormans de Nederlandse cultuur van 'doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg'. 'Persoonlijk zou ik de student met de twee schoonheidsfoutjes zeker een tien geven, op voorwaarde dat die foutjes niet te maken hebben met de kern van zijn professie. Ik realiseer me dat dit een risicovolle uitspraak is. Maar als ik hoor dat sommige docenten geen tien geven uit angst voor kritiek van collega's, is het hoog tijd om te werken aan een positieve professionele cultuur. Ik zou graag zien dat docententeams onderling criteria ontwikkelen waarbij een tien kan worden toegekend. Dan kun je er ook op professioneel niveau met elkaar over in debat gaan. Zo is er binnen het hbo heel veel aandacht geweest voor criteria wanneer een zes en wanneer een vijf moet worden gegeven. Begrijpelijk, want voor een student ligt daar het verschil tussen slagen of zakken. Maar als we excellentie in Nederland tot speerpunt verheffen en topprestaties willen belonen, hebben we ook heldere referentiekaders nodig voor de tien.'

'IN DE VS WORDEN HOGE CIJFERS OOK TOEGEKEND OM TE BELONEN EN AAN TE MOEDIGEN.'

Als het aan staatssecretaris Sander Dekker van Onderwijs ligt, gaan we in Nederland ook meer die kant op. 'Naast uitdagender onderwijs moet goed presteren meer gaan lonen. Nu is ieder diploma gelijk en maakt het eigenlijk niet veel uit wat er op je cijferlijst staat. Dat is niet bepaald een stimulans om je best te doen', schrijft hij op 2 september in een opiniestuk in *de Volkskrant* onder de kop: Onderwijs moet grote talenten meer uitdagen.

Wat doet het eigenlijk met een student als hij een tien krijgt? 'Dan spring ik een gat in de lucht. Geeft me een enorme boost aan motivatie', zegt een tweedejaarsstudent ruimtelijke ordening & planologie. 'Het zegt dat ik het onderwerp perfect beheers, dit werkt goed voor mijn zelfvertrouwen en motivatie', aldus een derdejaarsstudent aan de lerarenopleiding biologie. Verder komen de woorden blij, super, vol-daan en trots veel voor bij de studenten. Overigens niet bij allemaal. Een tweedejaars logistiek en economie zegt dat een tien hem 'niet zoveel' zou doen. 'Ik ben blij met een zes of hoger. Een tien kost te veel tijd met studeren.'

Op meerdere plekken binnen de hogeschool circuleren overigens al geruime tijd zelfontwikkelde richtlijnen voor de tien. Zo hanteert de opleiding werktuigbouwkunde sinds twee jaar op de beoordelingsformulieren voor stages en afstuderen extra criteria voor een negen of een tien. 'Bijvoorbeeld wanneer er een octrooi is aangevraagd op de vinding van een student, wanneer het afstudeerwerk is gepubliceerd, of wanneer analyses op het hoogste niveau zijn uitgewerkt. We zijn er best trots op', aldus docent Jac Vermeulen. Op de Willem de Kooning Academie circuleert een 'handleiding becijfering' die een tien toekent wanneer een student 'de opdracht is ontstegen door een eigenzinnig en vernieuwend ontwerp te leveren waarbij het conceptueel én visueel kritisch herbevragen van het onderwerp centraal staat. Hierbij is het belangrijk om op te merken dat er nog steeds sprake mag zijn van 'minor errors'. ' ■

de uitspraak:

KLACHT VAN:
student communicatie

UITSPRAAK:
ONGEGROND

ZE IS EERSTEJAARS COMMUNICATIE EN MOET EEN NEGATIEF BINDEND STUDIEADVIES AFWENDEN. Er staat nogal wat op het spel voor deze studente, want als ze het jaar niet haalt, moet ze het land verlaten. De beste manier om dat te voorkomen is haar toetsen halen. Ze heeft nu 42 van de 60 studiepunten. De bsa-grens ligt bij 48 punten. Ze verschijnt bij het college van beroep voor de examens met het verzoek om een extra herkansing voor het project 'tijdschrift'. Op die manier zou ze de ontbrekende zes studiepunten – en daarmee de bsa-norm – alsnog kunnen halen. De studente had één van de vier projectopdrachten verkeerd begrepen en het project daarom niet gehaald.

Als er zoveel voor je op het spel staat, waarom maak je dan geen gebruik van de twee toetsmomenten die er zijn, vraagt de voorzitter van de examencommissie zich af. De studente heeft alleen de herkansing gepakt, en toen de opdracht verkeerd begrepen. Bovendien liet ze wel vaker herkansingen liggen. Als ze over het hele jaar alle toetsmomenten had gebruikt, zou ze waarschijnlijk niet in deze positie zitten. Het college van beroep krijgt geen speld tussen de argumentatie van de examencommissie. De opleiding heeft geen fouten gemaakt, het is hier de studente die te weinig verantwoordelijkheid voor haar eigen studie en situatie heeft genomen. Haar verzoek voor een extra herkansing wordt dan ook niet ingewilligd. Uitspraak: ongegrond. ■ *Esmé van der Molen*

COLUMN DATEN MET TOSCA

MAKKELIJK SCOREN MET TINDER

WAT: DATE-APP TINDER WAT KAN JE ERMEE: VRIJGEZELLE MANNEN EN VROUWEN IN DE BUURT ONTMOETEN HEEL GESCHIKT VOOR: SINGLES MET EEN SMARTPHONE MINDER GESCHIKT VOOR: DIGIBETEN, FACEBOOK-HATERS, MENSEN DIE NIET OP UITERLIJK VALLEN
BEOORDELING: *****

'Bootycall?', vraagt Selwyn. Een uur geleden drukten we allebei op het hartje in Tinder en nu nodigt hij me uit voor stomende middagseks. Ik ken Selwyn niet, maar het zou best kunnen want we vinden elkaar aantrekkelijk en hij is volgens m'n telefoon heel dichtbij.

Eergisteren downloadde ik de date-app Tinder en dat zou iedere single met smartphone en Facebookprofiel moeten doen. Overal waar ik ga, kan ik foto's van tientallen beschikbare mannen bekijken. Soms zijn ze lekker, soms niet en soms zijn ze Bruce Willis, een landschap of slechts een ontbloot bovenlijf zonder hoofd. Meestal zijn het breed lachende normale mannen. En ik hou van normale mannen, vooral als ik consequenteloos 'hot or not' met ze kan spelen.

Tinder is de simpelste date-app ooit. Je downloadt hem gratis via je app-store, logt in met Facebook, geeft aan of je geïnteresseerd bent in mannen of vrouwen en hoe jong/oud/ver weg ze mogen zijn en dan begint het. Je krijgt een stapel foto's voorgeschoteld en je hebt maar twee opties: hartje of kruisje.

Bij kruisje hoor je nooit meer van elkaar, maar als jij op hartje drukt en die ander ook, kun je chatten. En als je kan chatten, dan kan je elkaar uitnodigen voor stomende seks midden op de werkdag. En als je elkaar daar dan voor uitnodigt, lijkt Tinder ineens enorm op z'n gay-neefje Grindr dat homo's gebruiken om te krabben als ze jeuk hebben.

In Amerika – waar Tinder al een jaar gierend populair is – wordt de app vooral gebruikt voor seksdates. Je spreekt af voor een drankje en als het klikt, ga je los. Hier werkt het (nog?) niet zo. Van de tien mannen met wie ik chat, is Selwyn de eerste die vraagt of ik seks met hem wil en ik ben een beetje verbaasd.

Ik tik terug dat ik best koffie met hem wil drinken, maar daar zit 'ie blijkaar niet op te wachten. 'Hahaha, grapje!', stuurt 'ie een paar uur later terug. Daarna hoor ik nooit meer wat van hem. Maar wel van Mark, Arnout en Diederik. Geen hand vol, maar een app vol. Jeej! ■

Tosca Sel is oud-stagiair van Profielen en date-deskundige.

AFGESTUDEERD

Arno Rosendaal (24)

Tot juli 2013:
watermanagement

Nu:
zzp'er
Vanaf januari:
trainee bij Jelmer

'Het water blijft trekken'

Arno Rosendaal behoort tot de tweede lichting afgestudeerden van de opleiding watermanagement. Het vinden van een vaste baan gaat minder makkelijk dan gedacht, maar na het schrijven van dit verhaal kwam het goede nieuws: het is gelukt!

CV

2013-heden

Onderzoek i.o.v. TU Delft en het ministerie van Infrastructuur en Milieu naar waterbeheer in Vietnam.

Studentbegeleider honorstudenten HR

2010-heden

Gastdocent mbo Greenport

2009-heden

Dijkpostleider Waterschap Hollandse Delta

2009-2013

Hbo watermanagement, HR

2006-2009

Mbo watermanagement, Naaldwijk

HIJ IS NET KLAAR MET ZIJN PRESENTATIE VOOR EEN TRAINEESHIP BIJ DE WATERSCHAPPEN in het westen van het land als we elkaar ontmoeten. 370 kandidaten meldden zich aan en Arno Rosendaal zat bij de laatste dertig. Dit was de slotronde. 'Van de dertig worden er vijftien aangenomen dus nu is het *fingers crossed*.'

'Ik ben er helemaal klaar voor om aan de slag te gaan', vertelt Rosendaal. 'Ik ben in juli afgestudeerd en wil graag een leuke vaste baan.' Heel gemakkelijk is het niet om die te vinden. 'Dat viel me wel een beetje tegen ja. Ik was honorstudent, peercoach en imr-lid (instituuksmedezeggenschapsraad). Ik was het type actieve student, mijn cv is best leuk en toch gaat het vinden van een baan niet vanzelf. Er is veel werk voor ons, maar niet altijd genoeg geld om grote infrastructuurprojecten uit te voeren. In het buitenland zijn er wel volop baankansen hoor, maar hier in Nederland is het moeilijker. In 2016-2017 gaat naar verwachting dertig procent van onze sector met pensioen. Dan zal het makkelijker worden.'

VIETNAM

Alsnog is het bepaald niet zo dat hij niets te doen heeft. Hij geeft gastlessen op het Albeda College en begeleidt HR-studenten van de opleiding watermanagement bij een project in de Rijnhaven. En op het moment zit hij twee maanden in Vietnam, een land dat ieder jaar wordt getroffen door overstromingen en aardverschuivingen waarbij jaarlijks zo'n vierhonderd mensen omkomen. 'We onderzoeken of overstromingen beter te voorspellen zijn met de informatie die vooral door de satellieten al voorhanden is en in hoeverre die gegevens al gebruikt worden.' *Remote sensing* heet dat, het verzamelen van gegevens over het aardoppervlak door middel van satellieten, luchtballonnen, schepen of andere hulpmiddelen, zo leert Wikipedia. Het is een G2G-project (kennisuitwisseling van 'government to government') in opdracht van de TU Delft en het ministerie van Infrastructuur en Milieu. 'We onderzoeken ook in hoeverre Nederland een bijdrage kan leveren aan het terugdringen van de overstromingen door kennis en informatie in te zetten in Vietnam.'

GEMIST:

'Ik had meer willen leren over de economische belangen van grote infrastructurele projecten.'

GELEERD:

'Ik heb heel veel geleerd. Wat ik het meeste heb gewaardeerd is het docententeam: jong, met sterke relaties met het werkveld.'

Ook tijdens zijn opleiding is hij regelmatig naar het buitenland geweest, naar Londen, Praag en Edinburgh. 'Daar heb ik gemerkt dat de verschillen in de waterhuishouding binnen Europa al heel groot zijn. In Londen is er bijvoorbeeld relatief veel overstort vanuit het riool in de Thames. Die kleppen tussen het riool en de rivier gaan pas heel laat dicht. Bij hoog water komt het water soms letterlijk vanuit de toiletten omhoog. Dat was overigens in Katendrecht ook zo, voor de renovatie. In Praag is het weer anders. Daar gebruiken ze een demontabele waterkering van aluminiumschotten van maar een paar centimeter dik. Daar komt dan gewoon anderhalve meter water tegenaan te staan hè, dat vond ik wel heel indrukwekkend.'

'IK HOEF GEEN EIGEN WIKIPEDIA-PAGINA, MAAR IK WIL WEL WAT BETEKENEN.'

RIVIERENPROJECT

'Ik hoop dat ik ooit aan de slag kan bij een groot rivierenproject dat bijdraagt aan de veiligheid van Nederland. Dat zou ik supergaaf vinden. Ik wil iemand zijn op wie je kunt rekenen. Ik hoef echt geen eigen Wikipedia-pagina, maar ik wil wel wat betekenen.'

En dan vooral als het gaat om de kwantiteit van water. Hoog water, dijken, de afvoer van rivierwater. Dat water blijft me trekken, meer dan de kwaliteitsvraagstukken. Vissen zijn mooi, maar welke invloed de kwaliteit van water op de visstand heeft, dat is me dan net weer wat te klein.

'Ik vind het geweldig om twee maanden naar Vietnam te gaan en vond die buitenlandervaringen tijdens de opleiding ook mooi, maar echt in het buitenland gaan wonen en werken – Nederland te verlaten dus – dat is niets voor mij. Ik ben al ruim acht jaar samen met m'n vriendin en we wonen al twee jaar samen. Ik ben gesetteld en dat wil ik graag zo houden.' **■ Dorine van Namen**

Voor het blad naar de drukker ging liet Rosendaal weten dat het niet gelukt is een traineeship bij de waterschappen te bemachtigen, maar: bij Jelmer (organisatie voor multicompany traineeships) wel. Drie jaar lang gaat hij bij verschillende opdrachtgevers in de civiele sector aan de slag. 'Ik ben heel blij', aldus Rosendaal vanuit Vietnam.

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

DREADS

DE OFFICIËLE NAAM VAN DE KAPSALON IS CUTS & LOCKS, MAAR DE ZAAK VAN RAYDEL EN MELVIN STAAT BETER BEKEND ALS 'DE DREADLOCKSPECIALIST'. Hun klanten komen van heinde en verre. Raydel en Melvin zijn gespecialiseerd in het zetten, draaien, instoppen en vilten van dreadlocks. Het is monnikenwerk. Wie van nul begint (steil haar of kroes), zit zeker zeven uur op de stoel van de dreadlockspecialist. En dan ben je nog niet klaar. Raydel en Melvin adviseren hun klanten elke zes weken terug te komen om de dreads bij te werken, dat wil zeggen: het gegroeide haar instoppen.

Ze doen alle typen: Europees, Aziatisch en natuurlijk kroeshaar. Maar ze zijn huiverig voor haar dat is ontgroesd of chemisch bewerkt. 'Dat kan breken als je dreads zet', legt Melvin uit. De specialisten gaan uiterst voorzichtig te werk. Ze stomen soms zelfs dreadlocks. 'Voor een grondige verwijdering van diepzittende stoffdelen', vertelt Raydel. Ze hebben beiden stevige, lange dreadlocks. Zo zijn ze begonnen: als twee vrienden die het haar bij elkaar draaiden en instopten. Andere vrienden zagen het en vroegen of zij hun haar ook wilden doen. Steeds meer mensen vroegen het. 'Daarom zijn we op een gegeven moment een eigen zaak begonnen', zegt Raydel.

Dat is nu acht jaar geleden. Maar ze durven zich pas sinds enkele jaren dreadlockspecialist te noemen. Door te experimenteren hebben ze hun techniek ontwikkeld. En nu zitten ze elke dag vol. Met klanten tot aan Somalië, en ook voetballers als Royston Drenthe en Lerin Duarte. 'Maar die Ajacied heeft zijn dreads afgeknipt', zegt Melvin. Het is ongeveer het ergste wat je in de ogen van de specialist kan doen: dreadlocks afknippen. 'Maar wat Drogba heeft gedaan is ook erg', vertelt Raydel. 'Die heeft zijn haar laten stijlen!' **Ze informeren hun klanten uitgebreid en vertellen dat je dreads er alleen uit kunt knippen.** 'Met Europees haar kun je ze er soms ook uit kammen', zegt Melvin, 'maar daar beginnen we hier niet aan.' Mensen zijn alleen welkom met dreads of als ze dreads willen. Voor een behandeling dien je wel een afspraak te maken. Je kunt niet zo maar langslopen. 'Dan kun je heel lang wachten', zegt Raydel. Melvin vertelt over de reus die ze ooit in hun zaak hebben gehad. Met dreadlocks tot aan de vloer. 'We hebben ze opgemeten: ze waren twee meter en dertien centimeter lang.' Ze hebben zijn haar met z'n tweeën ingestopt. Ik zie ze staan, de specialisten, de reus, en overall dreads, duizelingwekkende, delicate dreads. ■

Ernest van der Kwast is schrijver. Zijn laatste boek is Giovanna's navel.

TIP

BOEK

BEELDROMAN VAN OUD-WDKA'ER

In 2010 creëerde Ron Schuijt, toen net afgestudeerd aan de opleiding illustratie van de WdKA, de personages Kevin, Dave en Dalton voor een eenmalige cartoon in *Profielen*. Hij kon de jongens niet loslaten en maakte een beeldroman over het leven van deze twintigers: *Tussen Katers en Spraakwater*. Een verhaal over 'lekker bezig zijn, tot de grond gaan, katers wegdrinken en fietsloten doorzagen'. *Tussen Katers en Spraakwater*, uitgeverij Syndikaat, prijs 14,95 euro.

BOEK

HET BESTE IDEE VAN 2013

150 wetenschappers, journalisten, filosofen, schrijvers en kunstenaars delen in dit boek hun beste idee van het jaar, of het beste idee waarover ze hebben gelezen of gehoord. Twee lectoren van de Hogeschool Rotterdam schreven ook een bijdrage: Peter Troxler (Creating010) en Kees Machielse (Mainport Innovation), beiden (onder andere) over de reikwijdte van nieuwe technologieën zoals 3D-printing. *Het beste idee van 2013*, uitgeverij De Wereld.

TIP

HET BESTE IDEE VAN 2013

TIP

KRITERION
POP UP CINEMA
OKTOBER

- 00 10 SPECIAL GUEST SURPRISE PROGRAM: KRIJN MEERBURG (DIRECTEUR LANTAREN VENSTER)
- VR 11 KRITERION KULT KLASSIEKERS: KIDD LIFE (ANDREAS JOHNSEN, 2012)
- 00 17 SPECIAL GUEST SURPRISE PROGRAM: TED LANGENBACH & PIETRA LIGURA (NOW & WOW FEST)
- VR 18 KRITERION KULT KLASSIEKERS: FREAKS (TOD BROWNING, 1932)
- 00 24 EPISODE 2: DRIE DANSFILMS VAN NOUD HEERKENS (O.A. NOL KING RUTER EN MAN IN MOTION) Incl. Q&A
- VR 25 BOGUE MOVIE NIGHT: STEM OP BOGUE.NL WELKE FILM JE WIL ZIEN!
- 00 31 DOCU DONDERDAG: INGEBORG JANSSEN Incl. Q&A

NOVEMBER

- VR 01 KRITERION KULT KLASSIEKERS: KID (FIEN TROCH, 2012)
- 00 07 SPECIAL GUEST SURPRISE PROGRAM: MAATSCHAPPIJ VOOR VOLKSGELUK
- VR 08 IDFA NIGHT: GOLDEN SLUMBERS (DAVY CHOU, 2011)
- 00 14 SPECIAL GUEST SURPRISE PROGRAM: MAATSCHAPPIJ VOOR VOLKSGELUK
- VR 15 KRITERION KULT KLASSIEKERS: DAS KABINET DES DR. CALIGARI (ROBERT WIENE, 1920) Incl. LIVE MUZIEK BEGELEIDING
- 00 21 SPECIAL GUEST SURPRISE PROGRAM: AZIZ YAGHOUB (PERRON)
- VR 22 BOGUE MOVIE NIGHT: STEM OP BOGUE.NL WELKE FILM JE WIL ZIEN!
- 00 28 DOCU DONDERDAG: MENNA LAURA MEIJER INCL. Q&A
- VR 29 KRITERION KULT KLASSIEKERS: KARAOKE GIRL (VISRA VICHIT VADAKAN, 2013)

WWW.KRITERIONROTTERDAM.NL

FILM

POP UP CINEMA IN KRITERION

Kriterion Rotterdam heeft drie jaar door de stad gezworven met haar programma, maar opende voor de maanden oktober en november een pop up cinema in de Zomerhofstraat. Lezers kunnen nog drie weken meepikken van het programma (art house, docu's, oude en moderne klassiekers) dat Kriterion elke donderdag- en vrijdagavond op deze tijdelijke locatie brengt. En dat voor maar vijf euro per film. *Zomerhofstraat 76-90, Rotterdam, www.kriterionrotterdam.nl*

FOTO: JOSHUA BAKARBESSY

JONATHAN DRINKT BIER

ROTTERDAMMERS DRINKEN VAN OUDSHER WEINIG SPECIAALBIEREN. Ze werkten in de haven en dronken pils of jenever. Maar daaraan lijkt nu toch echt een einde te zijn gekomen. Ook Rotterdam is om en kent drie lokaal gebrouwen stadsbieren.

DE PELGRIM

Sinds 1996 is brouwerij De Pelgrim te vinden in hartje Delfshaven. Onder leiding van brouwer Eric van der Lugt worden twaalf soorten Pelgrim-bier gebrouwen. Op zijn aanraden bestel ik een 'proeveke': vijf kleine glaasjes met in ieder een ander soort biertje. Van een blond framboosachtig biertje met de naam Zonnelief tot het paradepaardje van de Pelgrim: de Mayflower Trippel. Bijzonder aan dit bier is dat het om een blonde trippel gaat. Dus geen zwaar donker vocht, maar een blond aangenaam biertje met een verraderlijk alcoholpercentage van 7,3 procent. Maar de brouwer is nog niet uitgetapt en zet een zesde glas op de toog. Een heerlijk bockbiertje dat wederom niet zwaar is. Niet gek dus dat De Pelgrim daarmee onlangs de tweede prijs pakte voor het beste bockbier van Nederland. *Stadsbrouwerij De Pelgrim, Aelbrechtskolk 12, www.pelgrimbeer.nl*

KETELBINK

Een uit de hand gelopen hobby noemt hij het. Van een ketel zelfgemaakt bier op de zolder van een studentenhuis naar een biertje dat in de biercafés van Rotterdam wordt geschonken. Het overkwam Ruud van Dijk, een van de bedenkers van het nieuwe Rotterdamse biertje Ketelbink. Met de hulp van huurbrouwerij De Pelgrim werd in het voorjaar de eerste Ketelbink gebotteld. In tegenstelling tot andere speciaalbiere is Ketelbink hip en fris. Het blonde biertje met het modieuze etiket staat haaks op de traditie van trappisten en kloosters. Met Ketelbink willen de studenten een no-nonsense kwaliteitsbier maken voor de Rotterdamse bierliefhebber. En dat lijkt gelukt. Dat dit biertje in zo'n korte tijd al in cafés op de Binnenweg en in de Witte de With is te vinden, zegt eigenlijk al genoeg. *www.ketelbinkbier.nl*

KAAPSE BROUWERS

Rotterdam-Zuid stond tot de jaren zeventig van de vorige eeuw bekend om de Oranjeboom brouwerij, maar daar komt binnenkort verandering in. De Kaapse Brouwers willen in februari hun intrek nemen op Katendrecht. Tot dan wordt er nog buiten Rotterdam gebrouwen. *nl.facebook.com/KaapseBrouwers* ■ Jonathan van Noord

GLENN GERITS (25)
Vierdejaars theater en maatschappij (cmv)

Zijn acteerwerk komt het beste tot zijn recht voor de camera, weet Glenn. Daarom wil hij filmacteur worden.

Filmacteur én maatschappelijk werker? 'In Nederland wordt theater steeds meer binnen het maatschappelijk werk ingezet. Door het wijktheater bijvoorbeeld, waarbij mensen uit de wijk iets opsteken van een theaterstuk. Theater is meer dan alleen vermaak. Ook als filmacteur wil ik de mensen iets te vertellen hebben. Ik ben misschien wel een beetje idealistisch.'

Wie is je favoriete acteur of actrice? 'In Nederland zijn dat bijvoorbeeld Carice van Houten of Hans Kesting, maar ook de Vlaamse Fania Sorel van het RO Theater vind ik goed. Een inspiratiebron voor mij is Meryl Streep. Zij is geniaal. In iedere rol kan zij iemand anders zijn.'

Wat moeten we van haar zien? 'Streep komt het beste tot haar recht in *The Iron Lady*, de film over Margaret Thatcher. Ik weet weinig van Thatcher, maar die film... Streep laat daarin zoveel verschillende facetten van zichzelf zien. In de film zit een

scène waarin ze tegen haar dode man praat. Ze denkt dat hij nog leeft. De kijker weet wel beter, maar toch zorgt ze ervoor dat je gaat twijfelen. In de manier waarop ze Thatcher speelt, laat Streep ook haar visie doorklinken.'

Waar zie je jezelf over tien jaar? 'Hopelijk heb ik dan in een paar goede Nederlandse films meegespeeld. Misschien ga ik wel naar Berlijn, want daar zou ik ook heel graag films maken. En het lijkt me leuk om met een eigen theatergezelschap door het land te reizen om mijn geld te verdienen met maatschappelijk theater.' **Olmo Linthorst**

FOTO: JOSHUA BAKARBESSY

ACCOUNTMANAGERS AANSLUITING
010-794 40 73
aansluiting@hr.nl

BEDRIJFSBUREAU TOELATINGSEXAMENS EN ONDERSTEUNEND ONDERWIJS
Museumpark H01.038,
010-794 60 00

CENTRALE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD (CMR)
Museumpark H, 010-794 45 18

CENTRUM VOOR TOPSPORT EN STUDIE
Contactpersoon: Coen Duijverman
Kralingse Zoom N1.116, 010-794 62 44

COPYSHOPS XEROX
Academieplein: 010-794 49 16
Kralingse Zoom: 010-794 62 18
Museumpark: 010-794 42 01

DECANEN
Wil je een afspraak maken met een studentendecanaat? Of wil je informatie over de werkzaamheden van het decanaat?

Ga dan naar <http://hint.hro.nl/studentendecanaat>

LET OP, er zijn decanen aanwezig op de vier hoofdlocaties van de Hogeschool Rotterdam (Academieplein, Kralingse Zoom, Museumpark, Wijnhaven 61) en bij de Pabo Dordrecht. Studeer jij op een andere locatie dan de bovengenoemde, kijk dan goed op de webpagina naar 'Wie zijn de decanen?' om te zien tot welke locatie jij je moet wenden.

HR SERVICES
Rochussenstraat RS.11.011
010-794 43 02 / fax 010-794 43 69

INTERNATIONAL OFFICE
Kralingse Zoom, K.B2.126,
010-794 60 05, internationaloffice@hr.nl
hint.hro.nl/intoff. Balie dagelijks open van 10-12 en 14-16

KEUZEONDERWIJS
Voor vragen over keuzeonderwijs (keuzevakken en minors)
Rochussenstraat 198. RS.00.411,
010-794 45 22, keuzeonderwijs@hr.nl

MEDIATHEKEN
Info op <http://mediatheek.hro.nl>
Catalogus op <http://vubismart.hro.nl>

Academieplein
010-794 48 20. Open: ma/di/do 8.30-21.00, wo/vr 8.30-17.00

Dordrecht
078-611 26 15. Open: ma 15.00-18.30, di 09.00-12.30 en 18.00-20.30, wo

10.00-14.00, do 10.00-15.00, vr 10.00-14.00

Kralingse Zoom
010-794 62 78. Gebouw II, K.N1.104.
Open: ma/di/do 9.00-16.30, wo 9.00-21.00, vr 9.00-16.30

Museumpark
010-794 43 93. Open: ma t/m do 8.30-21.00 u en vr 8.30-16.30

Wijnhaven
010-794 47 02 (balie), 010-794 47 73 (kunstkelder), 010-794 46 54 (werkkamer).
Open: ma t/m do 8.30-21.00, vr 8.30-17.00

NB: Tijdens schoolvakanties zijn er gewijzigde openingstijden!

READERSHOPS Academieplein
kelder: A.K.24. Open: ma/do: 8.30-18.30, di/wo: 8.30-16.30 en vr: 8.30-15.30

Kralingse Zoom
In Selexyz. Open: ma t/m vr 9.00-17.00
CoM: Studie Bijdehand
Museumpark
MP. L00.307
Open regulier: ma/do 9.00-10.30, 13.00-14.00, 17.30-18.30, di/wo/vr 9.00-10.30, 13.00-14.00. Aangepaste openingstijden in de eerste lesweek van een kwartaal en tijdens de introductie week. ma/do 9.00-12.30, 13.00-15.00, 17.30-18.30, di/wo/vr 9.00-12.30, 13.00-15.00.

SERVICE DESK ICT
010-794 44 11
Kijk voor de openingstijden op Hint
Academieplein, B.1.02, ictac@hr.nl
Kralingse Zoom, B.1.126, ictkz@hr.nl
Museumpark, MH01.321, ictmu@hr.nl
Wijnhaven/Blaak, 0.316, ictwi@hr.nl

STUDENT AAN ZET (PEERCOACHING)
Museumpark MP.H00.050,
010-794 51 06. Open: ma-vr 9.00-17.30

MENTORATEN AMANI
Voor Marokkaanse studenten
010-794 40 68, amani@hr.nl
ANTUBA
Voor Arubaanse en Antilliaanse studenten,
010-794 53 29, www.antuba.nl, antuba@hr.nl
MAKANDRA
Voor Surinaamse studenten
010-794 40 68, makandra@hr.nl

LALE
Voor Turkse studenten
010-794 40 68, lale@hr.nl,
mentoraatlale.hyves.nl.

STEUNPUNTEN POWERPLATFORM

Voor en door studenten met een functiebeperking
Kralingse Zoom, 010-794 62 48, www.powerplatform.nl.

STUDENTEN SERVICE CENTER
Rochussenstraat 198, begane grond
010-794 42 00
Open: 9.00-17.30

STUDERENDE OUDERS AAN ZET
Voor (a.s.) studerende ouders
010-794 51 13,
studerendeoudersaanzet@hr.nl

SUPPORTTEAM 21+ EN DEELTIJD
Voor 21+ en deeltijdstudenten
010-794 51 06, supportteam@hr.nl

STUDIEVOORLICHTING EN STUDIEKEUZE BEGELEIDING
Rochussenstraat 198,
010-794 44 00,
studievoorlichting@hr.nl
Open: ma/vr 9.00-17.30

DE TAALDESK & HELPDESK EXACT
Algemene vragen over taal (zowel Nederlands als Engels) en bijspijkermodules kunnen gesteld worden via taaldesk@hr.nl. Voor vragen over bijspijkermodules voor exacte vakken (natuur-, wis- en scheikunde), mail helpdeskexact@hr.nl.

POST HBO
Transfergroep Rotterdam
transfergroep@hr.nl
www.transfergroep.nl
010-794 68 00

VERTROUWENSPERSONEN VOOR STUDENTEN Academieplein
Clemens Peters: c.m.j.b.peters@hr.nl
Annette Detzel: a.detzel@hr.nl
Kralingse Zoom
Jan Roel van Zuilen: j.r.van.zuilen@hr.nl
Bertine van Hillo-Visser: b.e.van.hillo-visser@hr.nl

Museumpark
Marleen Braat: m.h.braat@hr.nl
Willem Werner: w.werner@hr.nl
Rochussenstraat
Gertrud Bartels van der Ham: g.m.e.bartels-van.der.ham@hr.nl
Henk Vermeulen: h.j.m.m.vermeulen@hr.nl
Wijnhaven/Blaak
Jocé Bloks: j.a.l.h.bloks@hr.nl
Marijke Hagen-Sallevelt: m.g.j.t.hagen-sallevelt@hr.nl

VERTROUWENSPERSONEN VOOR PERSONEEL
John Beentjes: j.c.w.beentjes@hr.nl
Gertrud Bartels: g.m.e.bartels-van.der.ham@hr.nl

ADRESSEN OPLEIDINGEN Hogeschool Rotterdam

Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam
Telefoon (010) 794 00 00

Academieplein
• Instituut voor Engineering en Applied Science
• Instituut voor Gebouwde Omgeving G.J. de Jonghweg 4-6, 3015 GG Rotterdam
Telefoon (010) 794 48 41

Blaak/Wijnhaven 61
• Instituut Willem de Kooning Academie Wijnhaven 61, 3011 WJ Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 47
Blaak 10, 3011 TA Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 50

Kralingse Zoom
• Rotterdam Business School
• Instituut voor Commercieel Management
• Instituut voor Financieel Management
Kralingse Zoom 91, 3063 ND Rotterdam
Telefoon (010) 794 62 01

Lloydstraat
• Rotterdam Mainport University of applied sciences
Lloydstraat 300, 3024 EA Rotterdam
Telefoon (010) 448 64 00

Museumpark
• Instituut voor Lerarenopleidingen
• Instituut voor Sociale Opleidingen
• Instituut voor Bedrijfskunde
• Transfergroep Rotterdam
Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Telefoon (010) 794 43 33

Pabo Dordrecht
Achterom 103, 3311 KB Dordrecht
Telefoon (078) 611 26 00

Pieter de Hoochweg
• Rotterdam Academy
Pieter de Hoochweg 129, 3024 BG Rotterdam
Telefoon (010) 794 65 16

RDM Campus
• Instituut voor Gebouwde Omgeving
• Instituut voor Engineering en Applied Science
• Academie van Bouwkunst
RDM Kade 59, 3089 JR Rotterdam
Telefoon (010) 794 92 00

Rochussenstraat
• Instituut voor Gezondheidszorg
Rochussenstraat 198
3015 EK Rotterdam
Telefoon (010) 794 55 56

Wijnhaven 99/107
• Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie
Wijnhaven 107, 3011 WN Rotterdam
Telefoon (010) 794 80 00
Wijnhaven 99: (010) 794 66 00

